

DIRVA

THE FIELD

Nr. 44
Spalio-October 29, 1953
Cleveland, Ohio

Siūlome kitą tvarką

ALT Vykdomasis Komitetas savo pranešime lietuvių organizacijoms siūlo tvarką skirti delegatams į Visuotinį Amerikos Lietuvių Kongresą, šaukiamą lapkričio 27-28 d., Morrisono viešbutyje, Chicagoje:

1. Sešios Tarybą sudarančios organizacijos (atseit, jų centrinės valdybos) skiria po 4 atstovus;

2. Vietos ALT skyriai ar kitaip vadinami to paties pobūdžio vienetai — po 4 atstovus;

3. Lietuviškų dienraščių redakcijos — po 3 atstovus;

4. Kitų laikraščių (žinoma, lietuviškų) redakcijos — po 1 atstovą;

5. Organizacijų skyriai (kuopos) ar klubai (turbūt, ir chorai, sporto rateliai ir kt.) — po 1 atstovą nuo "kiekvieno 50 narių ar didesnės jų dalies".

Kadangi VK šitokią tvarką dar tik siūlo, tai reikia suprasti, kad tai dar ne galutinai nuostatai, ir kad gal dar pats VK nėra priėmęs tuo reikalu nutarimo.

Mums atrodo, kad šis Visuotiniame lietuvių kongrese dalyvavimo apribojimas turėtų būti atšauktas.

Visų pirma, toks apribojimas nesuderinamas su paties kongreso pobūdžiu. Kongresas vadinamas visuotiniu, vadinasi, idealas būtų, kad jame iš tiesų visi lietuviai susirinktų, organizuoti ir neorganizuoti.

Pvz., net kur nors visai netoli nuo Chicago gyvena viena ar dvi ar net kelios lietuvių šeimos. Dėl mažo skaičiaus, gal ten nėra jokios organizacijos skyriaus, ir gal nėra net jokio vietinio klubo. Arba, jei net ir būtų, tai tokio skyriaus ar vietinio lietuvių būrelio narių skaičius negali siekti siūlomo minimumo bent vienam atstovui siūsti. (Minimumas yra "50 narių ar didesnė jų dalis", vadinasi, mažiausiai 26). Iš tokių vietos siūsti delegatą VK pasiūlymu darys yra uždaromas.

Arba, imkime kokį žinomą visuomenininką profesorių ar kunigą, dirbantį universitete ar papirajai, kur daugiau nė vieno lietuvių nėra. Jei jis norėtų bei gautų kongrese dalyvauti, tai pagal VK siūlomą tvarką jis būtų tik pašalietis, o ne lygiaiteis dalyvis, nes "nedelegatas".

Toliau, kodėl, būtent, toki skaičiai siūlomi. Tarybą sudarančių organizacijų centrai jau pačioje Taryboje turi 34 atstovus, bet į Visuotinį Kongresą jų siūloma teisiateisti tik 22. (Susiliejamiems leidžiama pridėti

po vieną prie jų delegatų Taryboje, o vadinamos srovinės organizacijos po 3 turi "atsiimti šalį").

Nesuprantama, kodėl yra numatytos specialios teisės redakcijoms ir dar su privilegija dienraščių redakcijoms. Turbūt, redakcijos žiūrima kaip į tam tikrus organizuotus kolektyvus. Jei taip, tai argi ne didesnė kolektyvai yra žurnalistų Sąjunga, Profesorių Draugija, Kunigų Vienybė, Rašytojų Draugija, Studentų Sąjunga ir visa eilė kitų organizacijų? Ir kuo remiantis dienraštis siųs 3 delegatus, o savitraštis ar mėnesinis žurnalas tik 1? Juk yra mėnesinių žurnalių, kurių redakcinės kolegijos yra didesnės, kaip dienraščių...

Tad, įsiekdami kokios nors reprezentacijos teisingumo, proporcingumo, patenkame tik į neįsibrendamą painiavą.

Bet klausimas — kam visos tos aritmetikos reikšmės?

Pasidžiūrėkime tik į VK apibūdintus kongreso tikslus. Ar čia susirenka koks sprendžiamasis organas, kuris turi ką nors vienai ar kitaip nubalsuoti?

Ne! Pademonstruoti, pareikšti padėką, sutelkti lėšas — štai kur kongresui gali būti progos pasakyti savo visumos ar bent daugumos nuomonę, tai trečiajame jo tikslų apibūdinimo skyriuje, būtent "planų apsvaistymą". Bet kokia numatoma kongreso rezoliucijų reikšmė? Ar Tarybai privalomos ar tik patariamiosios reikšmės? Ar kongreso nutarimai bus laikomi visų lietuvių nutarimais, ar tai bus tik į kongresą atvykusiųjų veikliųjų lietuvių nutarimai?

Mes manome, kad sušaukti tikrą parlamentinio pobūdžio kongresą, formaliai ir bent apytiksliai reprezentuojantį visus šiam krašte gyvenančius lietuvius, nėra galima. Tada būtų įmanoma tik tuo atveju, jei pavyktų įvykdyti turimą lietuvių bendruomenės organizacinį planą. Kol to dar nėra, Visuotinis Amerikos Lietuvių Kongresas negali būti formalus visų lietuvių reprezentantas. Jis gali būti tik bus tik aktyviųjų lietuvių veiklųjų geros valios susirinkimas, veikliųjų lietuvių pareikštas balsas.

Tad šitokį kongresą šaukiant visiškai nereikia jokios aritmetikos, jokių apribojimų, ir jokių "delegatų", parinktų nuo tokio ar tokio skaičiaus.

Mūsų manymu, į šį kongresą

Politinės aktualijos

ATSKRAIDYTĄ MIG TYRINĖJANT

Dr. J. B. Mathews, buvęs Senato Tardymų Komisijos narys, kol jo tės komisijos galva senatorius McCarthy iš pareigų neatleido, lapkričio 23 d. pateikė labai įdomų pareiškimą apie rusų sprausminį lėktuvą MIG, kuris neseniai buvo atskraidintas šiaurės korėjiečio per geležinę uždangą. Dr. Mathews teigia, kad šis lėktuvas tik todėl nebuvo pergabentas į USA tyrimams, kad kariuomenės vadovybė nenorėjusi faktų išaiškinti, jog šis lėktuvas gamintas amerikoniškomis dalimis. Šis pareiškimas buvo padarytas 14-tame metiniame Laisvės Susirinkime (Freedom Forum) Harding College.

Washingtono oro pajėgų vadovybė paneigė šių pareiškimų tikrumą.

J. T. ŠVENTĖ

Lapkričio 24 d. Jungtinės Tautos šventė savo aštuonerių metų darbo sukaktuves. 67-ųjų milijonų vertės J. Tautų pastatė New York Manhatane, susirinko visi

turi būti kviečiami visi lietuviai, dalyvauja lietuviškoje veikloje. Kas gali dalyvauti kongrese pats savo vardu — prašom. Jei iš kur, ypač iš tolimųjų vietų, visi veiklūs lietuviai negali vykti į kongresą, tegu siunčia vieną ar daugiau nuo vienai ar kitaip organizuoto būrio. O jei kuri organizacija turės ryžto ir lėšų dalyvauti in corpore (t. y. visi nariai) — labai puiku!

Sutinkame, kad vienokia ar kitokia dalyvių registracija reikalinga, bet ji reikalinga tik dalyviams identifikuoti, o ne jų mandatams tikrinti.

Identifikuoti dalyvius reikia. Tai yra lietuvių kongresas, tad jo dalyviais (išskyrus kviestus svečius), negali būti nelietuviai. Toliau — tai yra kongresas lietuvių, kovojančių dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės, tad į kongreso dalyvių tarpą negali ir neturi būti priimti tokie asmenys, kurie, kad ir būdami lietuviškos kilmės, yra prisidėję prie lietuviškų interesų išdavikų. Tai yra vieninteliai apribojimai, kuriais gali būti siaurinama teisė dalyvauti kongrese, jo demonstracijose, svarstymuose bei pareiškimuose.

Todėl siūlome ALT Vykdomajam Komitetui atsakyti nuo jo pranešime pasiūlytos aritmetikos.

60-ties tautų atstovai. Programa pravedė filmų aktorius Fredric March, asistuojamas kitų filmų ir scenos įžymybių. Daug autografų surinko skautai, kurie irgi dalyvavo minėjime kaip visų tautų vėliavų nešėjai. Kalbą pasakė Indijos atstovė V. L. Pandit.

TIESTE

Trieste padėtis vis dar nesmagi. Amerikiečių kariškiai aiškiai nepatenkinti, kad reikia aplėsti šį miestą. Vieno leitenanto žmona atvyrai nusiskundė: "Niekados taip dar nesigalėjau aplėsti tokia vietą, kaip ši." Vienintelis kariškių žmonių susiraminimas — pirkinėjimas įvairių prekių iš kariuomenės krautuvių. Muilo palteliai, radio vystyklai, kvėpalai ir whiskey buvo parduodami urmu. Kita diena, aišku, moteriškos galijos, kad pasiskubino... Juk kariškių krautuvių visur yra.

Prekybininkai skundžiasi, kad biznis menkas. Amerikonai nerperka jokių suvenyrų. Oras karštas ir visi dabar Trieste prakaituoja: jūgoslavai iš vienos pusės, italai iš kitos, o alijantai per patį vidurį. Korespondentai, kurių čia suplaukė iš viso pasaulio, irgi nepatenkinti, nes jie daugiau tikėjosi. Tačiau, kaip vienas triestietis pasakė: "Niekas per daug dėl galimos invazijos nesijaudina. Svarbu, kad padėtis neišsiaiškintų ir reikia laukti nežinia ko. Niekas nedaro jokio biznio".

PREZIDENTO POPILIARUMAS

Amerikos Institutas viešajai nuomonei tirti (American Institute of Public Opinion) pranešė, kad prezidento Eisenhower populiarumas smarkiai nukrito.

Tik 65% Amerikos balsuotojų sutinka su prezidento vedama politika. Prieš šesetą savaičių 75% balsuotojų buvo Eisenhowerio pusėje. Pagrindiniai nepasitenkinimo motyvai esą: nepildęs pažadų ir nesumažinęs mokesčių; nepadedas darbo žmonių ir remias stambius prekybininkus; nepadėjęs ūkinin-

kams; neparodęs tvirtos rankos ir nieko neatsiekęs; per daug atostogaujantis lošias golfa.

Aišku, tai dar nerodo, kad ir rinkimų atveju balsuotojai taip galvotų. Taipgi, tai nėra respublikonų partijos stiprumo bandymas. Čia tik Eisenhowerio asmeninio populiarumo stovis. Idomumo dėliai — Trumanas turėjo 87% balsuotojų pasitikėjimą tuojuoju po įžengimo į Baltuosius Rūmus. 15 mėnesių jo populiarumas krito ligi 32%.

Triestas - antras Dancigas

UOSTO UZNUGARIS SIEKIA PLAČIUS CENTRINĖS EUROPOS PLOTUS. — KETURI PENKTADALIAI TRIESTO GYVENTOJŲ ITALAI. — APYLINKĖS MIESTAI ITALISKI, GI KAIMAI SLAVISKI. — TITO NUSISUKIMAS NUO MASKVOS SUMAIŠE TRIESTO KLAUSIMĄ.

(Mūsų Europos bendradarbio)

Triestas vadinamas antruoju Dancigu. Koks laikas vaidmuo teko Dancigui, gerai atsimenama: formaliskai dėl šio miesto kilo siaubingas antrasis pasaulinis karas. Kai Trieste sugretinamas su Dancigu, norima pasakyti, jog ir dėl šio Adriatikos pajūrio uostamiesčio galys suklepsnoti naujas karas... Nors mums atrodo, kad toks nuogastavimas smarkiai perdėtas, bet vis dėlto negalima neigti, kad dėl Trieste dar ilgiems metams užnuodyti santykiai tarp dviejų valstybės pasienyje rasime sričių bei miestų, dėl kurių priklausomybės nešališkam teisėjui tik-

rai būtų nelengva pasisakyti. Abi suinteresuotos valstybės gali pateikti vienodai svarbių argumentų, kurie kalba už tai, jog ginčijama teritorija tegali priklausyti tik jai vienai. Kokie sumetimai turi nusverti, padėjus juos ant svarstyklių: tautiniai? istoriniai? ūkiniai? strateginiai?

Hitleris sukėlė karą, nes Dancigas jam buvo "neginčijamas" vokiškas miestas, lygiu būdu kaip jo kariuomenė įvygiavo į Pragę, nes šis miestas, anot jo, "visada" priklausęs vokiečių imperijai, be to, jis vadovavosi žinomą strateginiu dėsniu, jog kas užvaldo Bohemiją, tam priklausys visa Europa. Beje, pagal šią gudrybę sektų, kad anksčiau ar vėliau Europos kontinentas turėtų atitekti Maskvai, nes juk Bohemija yra Rusijos rankose...

Triesto miestas yra atsiradęs dviejų tautų sankryžoje, būtent, romanų ir slavų, ir tatau dar tais žilos senovės laikais, kai nebuvo nei Italijos, nei Pietųslavijos, kuri įsikūrė tikrai po pirmojo pasaulinio karo. Kaip ir daugelis kitų Viduržemio pajūrio miestų, Triestas buvo įkurtas romėnų, tačiau su viršum 500 metų (nuo 1382 m. iki pirmojo pasaulinio karo) šis miestas išbuvo senosios austrų imperijos ribose. Tais laikais Triestas pavirto didžiuliu uostamiesčiu, kurio užnugaris siekė plačius centralinės Europos plotus. Bet italai jį jau seniai buvo įtraukę į savo revindikacijų sąrašą ir įsto-

jo į karą prieš Vokietiją ir Austriją santarvės pusėje, nes jiems buvo žadėtas Triestas ir gretimiosios sritys. Austrų parlamente Triestei atstovavo ne kas kitas, kaip Alcide De Gasperi, kuriam po pereinamo karo teko būti Italijos ministru pirmininku.

Pagal statistikos duomenis Triesto gyventojų dauguma yra neabejojamai itališka. Dar 1950 m. statistika patvirtina, kad Trieste (kartu su visa A zona, apie kurią bus išsamiau kalbama vėliau) buvo 296.229 gyventojai, kurių 240.000 laikė save italais. Taigi, grynai tautiniu požiūriu šiandien keturi penktadaliai Triesto uosto ir aplinkinių sričių gyventojų yra italai. Ne veltui italai visada reikalauja plebiscito, kad kalbama apie Triesto klausimo sprendimą.

Tačiau, nelaimė, būklė nėra taip paprasta ir nesudėtinga, kaip iš pirmo žvilgsnio galėtų atrodyti. Jeigu šio krašto miestų gyventojų dauguma laiko save italais, tai aplinkiniai kaimai yra per daug slaviski, ar tai sloveniški, ar tai kroatiški. Miestai jau iš seno veikė nutautinančiai ir juose pastoviai įsikūrę slavai dažniausia sutalėdavo. Tokia būklė truko, kol slavuose ėmė atgimti tautinė sąmonė. Bet tuo metu italai jau buvo taip įsigalėję miestuose, jog jie su darė lemiamą daugumą. Slavai skundžiasi, kad ypač po 1918 m., kai Trieste atiteko Italijai, italai vėd planingą nautautinimo politiką. Apskritai paėmus, srityse aplink Triestą būklė galima apibūdinti taip: miestai daugumoje yra itališki, o kaimai slaviski.

Kai po pirmojo pasaulinio karo įsikūrė Pietųslavijos valstybė, apimanti serbus, kroatų ir slovenus, rungtyniavimas tarp italų ir slavų dėl Adriatikos pakrančių dar labiau paastėjo. Atsiminkime Fiumės istoriją, kuri panaši į dabartinį ginčą dėl Trieste. Anais laikais rašytojo Gabrielliaus d'Annunzio vadovaujamas sukilimas išgelbėjo Italijai Fiumą, bet šiandien šis miestas, pavirtęs Ržeka, jau priklauso Pietųslavijai, kuri dar labiau pasistūmė Adrijos pusėn ir nūn veda atkaklią kovą dėl Trieste.

Neapykanta tarp italų ir pietslavų pasiekė augščiausio laipsnio, kai pereinamo karo metu fašistinė Italija, kartu su nacionalsocialistine Vokietija, užpuolė Jugoslaviją. Anais okupacijos laikais prasidėjo Tito va-

(Pakelta į 8 pusl.)

Gen. William Dean, buvęs belaisvė komunistų rankose 38 mėnesius, kalbasi su tokio pat likimo kariais Walter Read ligoninės kieme, Washingtonė.

Po šešių mėnesių kelionės Europoje ir Amerikoje Japonijos karūnos princas Akihito grįžo į namus ir karališkos šeimos tarpe pasakoja savo įspūdžius.

Brazilija JAV paskyrė naują ambasadorių — Jose Carlos Muniz. Naujas ambasadorius jau įteikė prezidentui Eisenhower skiriamuosius raštus.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: B. Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Džos (Inkorporuota), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: B. Gaidžiūnas. Registravimas kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybės \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainą 10 centų.

• Spalio 31 d., šeštadienį, Baltic Freedom House patalpoje — 131 East 70 St., New York, įvyksta Baltų Studentų Federacijos steigiamasis kongresas.

• Romoje viena aikštė pavadinta Lituanija vardu. Toje vietoje yra ir Lietuvos pasiuntinybė prie Sv. Sosto.

• Vokietijoje, Luebecke, įvyko Mažosios Lietuvos Tarybos suvažiavimas.

• A. Rukūza, gyvenęs Cordovoj, Ill., persikėlė į naują vietą. Dabartinis jo adresas: 2656 W. 63 St., telef. PR 6-8548.

• Dr. Fl. Tallat-Kelpša ir Dr. E. Tallat-Kelpša, Chicagoje, atidarė naują ofisą: 2656 W. 63 St., telef. PR 6-8548.

• Komunistų pavergtųjų Vidurinės ir Rytų Europos tautų egzilių komitetas spalio 14 dieną telegrama kreipėsi į trijų didžiųjų valstybių užsienio reikalų ministerijų konferenciją, reikšdamas viltį, kad laisvosios tautos negarantuos agresijos būdu sudarytų Sovietų Sąjungos sienų ir nesutiks su komiteto atstovaujamų kraštų nepriklausomybės užgniauzimu.

Komitete atstovaujama 10 kraštų, jų tarpe ir Lietuva. Telegrama buvo pasirašyta Komiteto pirmininko Ferenz Nagy ir sekretoriaus Juraj Slaviko.

• Vidurio ir Rytų Europos tautų atstovai, dalyvavę kaip stebėtojai Antrajame Europinio Sąjūdžio Kongrese Haagoje, pasiskelbė viešą deklaraciją, kurioje dar kartą pabrėžė, jog Europos suvienijimas gali būti sekmingas tik apimdami visą Europą, o ne vien vakarinę jos dalį, ir

kad Europos vienybės idėja neįmanoma įgyvendinti be visos Europos išlaisvinimo.

Tarp trijų dešimčių tą viešą pareiškimą pasirašiusių, lietuvių vardu jį pasirašė S. Bačkis, A. Devenienė ir E. Turauskas.

TAUTINĖS SAJUNGOS SKYRIUOSE

SUSIRINKIMAS BROOKLYNE

Praėjusį šeštadienį (spalio 17 d.) įvyko skyriaus susirinkimas dalyvaujant nemažam būriui narių. J. Valaitis, pavaduodamas skyriaus pirm. V. Rastenių, padarė platų pranešimą apie Sąjungos Centro Valdybos bei kitų veikėjų sąskrydį J. Bačiūno vasarvietėje, Sodas, Mich.

Susirinkime paaiškėjo, kad lapkričio mėn. numatytas parengimas dėl atsiradusių kliūčių negalės įvykti, todėl nutarta ateinančių metų sausio mėn. sudaryti Sovietų Sąjungos sienų ir nesutiks su komiteto atstovaujamų kraštų nepriklausomybės užgniauzimu.

Kaip tik tą patį vakarą T. Sąjungos 15-tas skyrius Elizabeth, N. J. turėjo savo skyriaus įkūrimo metinės sukakties pabūvį, kuriame dalyvavo I-mo Skyriaus pirm. V. Rastenis, J. Ginkus, Narvydas, Valakas. Po būvis gražiai pavyko. P. N.

Patark kaimynui prenumeruoti DIRVĄ!

Lietuvių Prekybos Namai Chicagoje

Viena moderniausių, lietuvių vadovaujama, baldų ir namų įrengimų prekybos įmonė, užimanti per 15,000 kv. pėdų plotą.

Baldai ir kiti namų įrengimai pristatomi iki 150 mylių už Chicago be jokių primokėjimų.

TELEFUNKEN RADIO APARATAI

Europos stotims klausyti, televizijos aparatai, rašomosios mašinėlės lietuvišku raidynu.

Įmonė atidaryta: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. vak., kitomis dienomis nuo 9 iki 6 val. vak., sekmadieniais nuo 10 iki 5 val. vak.

Furniture Center, Inc.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. Victory 2-4226

Amerikos Balso transliacijų laikas

Šiomis dienomis "Amerikos Balsas" pradėjo pranešinėti naują savo programų laiką ir bangas.

Vietoje 12 kart į dieną, "A. B." bus Lietuvoje dabar girdimas 10 kart. Dvi skirtingos programos kasdien duodamos iš New Yorko ir viena — iš Europos.

Pirmoji programa iš New Yorko dabar transliuojama 11 val. ryto trumposiomis 13, 16, 19, 25, 31, 49 ir vidutinio ilgio 251 metro banga. Lietuvoje ta programa girdima 7 val. vakare, nes tarp New Yorko ir Lietuvos laiko yra 8 valandos skirtumo.

Ta New Yorko programa kartojama Lietuvai po pusvalandžio, t. y. 7 val. 30 min. vakare Lietuvos laiku, 31, 41, 49 ir 75 mtr. bangomis.

Sekanti programa Lietuvon siunčiama iš Europos 9 val. 45 min. vakaro Lietuvos laiku (1 val. 45 min. popiet New Yorko laiku) — 19, 31, 49, 75 ir 251 metro bangomis. Europos programa Lietuvos laiku kartojama 3 val. ryto ir 7 val. 15 min. rytą —

TAUTINIŲ KORPORACIJŲ SAMBORIS NEW YORKE

lapkričio 14 d. (šeštadienį) 8 val. vakaro minės korporacijos "Neo-Lithuania" 31 metų ir Samborio 4 metų sukaktį.

Programoje — iškilmingas posėdis ir paskaita. Po to pobūvis — tradicinis alutis.

Į minėjimą kviečiami apsilankyti Lietuvos augstųjų mokyklų profesoriai, korporacijų filistejai, korporantai, draugiškų korporacijų ir organizacijų nariai bei svečiai.

Minėjimas įvyks V. Belecko Winter Garden Tavern salėje, 1883 Madison Street, Brooklyn 27, N. Y. (Prie Forest Ave. stoties) — Myrtle-Metropolitan Line).

Pastaba. Lapkričio 8 d., kaip buvo pranešta "Dirvos" 42 Nr., korporacijų sukakties minėjimas neįvyks, nes tos dienos vakare daugelio narių norima dalyvauti Tarpt. Moterų Meno ir Pram. parodos proga ruošiamam koncerte.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Virginia 7-6583

Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West Cermak Road

VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.

Trečiad. ir sekmd. ofisais uždarytas.

Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.

Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.

Tikrina akis ir pritaiko akinius

keičia stiklus ir rėmus.

4701 S. Damen Ave., Chicago Ill.

Šaukite — YA. 7-7381

Priima: vakarais 6 iki 9, šeštad.

10 ryto iki 4, trečiad. ir sekmd.

tik susitarus

Tel. ofiso ARmitage 6-0161

Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Norvest Medical Center

2336 West Chicago Ave.,

Chicago 22, Ill.

VAL: 1-3:30, 7-9 p. p. pirmad.,

antrad., ketvirtad., penktad.,

10 ryto — 1 p. p. trečiadieniais

12-4 p. p. šeštadieniais.

Dr. I. Kuras-Ramunis

Spec. KODIKIŲ ir VAIKŲ LIGOS

VAL: pirmad., trečiad. ir penkd.

5-8 v. v.

šeštad. 10 v. r. — 1 v. p. p.

IR

Dr. J. Ramunis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VAL: antrad. ir ketvird. 7-8:30 v. v.

šeštad. 3-5 v. p. p.

7156 S. Western Ave.

MEDICAL CENTER

TEL: Kabineto REpublic 7-1168

Buto: WALbrook 5-3765

31, 41 ir 49 metrų bangomis ir 4 val. popiet — 25, 31, 41 ir 49 metrų bangomis.

Antroji programa iš New Yorko leidžiama 4 val. popiet, kai Lietuvoje jau yra vidurnaktis. Ji duodama 10, 25, 31, 41, 42, 49, 50 ir 251 metro bangomis.

New Yorko antroji programa Lietuvos laiku kartojama 12 val. 15 min. dieną 19 ir 25 mtr. bangomis, o 3 val. 15 min. p. p. ir 5 val. 45 min. popiet — 16, 19, 25 ir 31 mtr. bangomis.

Tarpe Chicago ir New Yorko yra viena valanda skirtumo, tarp Chicago ir Lietuvos — 9 valan-

dos, tarp New Yorko ir Lietuvos — 8 valandos. Norint pavyzdžiui Chicagoje girdėti 7 val. 15 min. rytą Lietuvoje girdimą programą pakartojimą, jo reikia klausyti Chicagoje devyniom valandom ankščiau, t. y. 10 val. 15 minučių vakare. Norint sužinoti kada "Amerikos Balsas" girdimas Australijoje, Brazilijoje ir kituose kraštuose, reikia pirmiausia surasti valandų skirtumas tarp tos vietovės ir New Yorko laiko ir atimti ar pridėti atitinkamas valandų skaičius.

Laiko skirtumą galima sužinoti telefonų arba telegrafo stotyse.

ELECT —

LAURENCE W. MARLIN

JUDGE

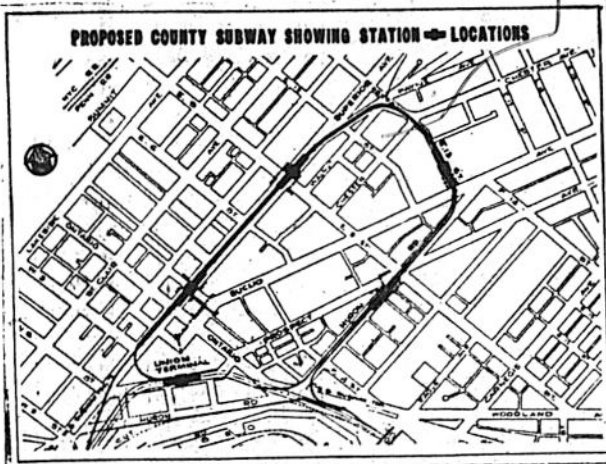
MUNICIPAL COURT OF CLEVELAND

(Unexpired Term)

"JUSTICE TEMPERED WITH MERCY"

January 4, 1952 to January 3, 1958

ATTORNEY AT LAW

Viršų yra pasiūlytas apskrities požeimnis geležinkelis, kurio iš rytų ir vakarų eis traukiniai į Union Terminal ir keturias kitas stotis. Žemai parodoma, kur tie traukiniai vaikščios. Planas nesenai buvo patvirtintas Washington. Rinkimuose, įvykstančiuose lapkričio 3 d. bus balsuojama ir dėl penkių Clevelando problemų, tai yra dėl požeimnio geležinkelio, valdžios namų statymo, senų pastatų perstatymo, apskrities gerbūvio ir miesto mokesčių patvirtinimo. Dėl smulkesnių žinių perskaitykite skelbimą 4 pusl.

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

Baltimore, Md.

Antanas Česonis

1323 Hollins St.

So. Boston, Mass.

Brunonas Kalvaitis,

545 East Broadway.

Chicago, Ill.

Jonias Paplėnas,

4416 So. Hermitage Ave.,

YAd 7-0191

Dayton, Ohio

J. A. Urbonas,

1302 Lamar St.

Detroit, Mich.

VL Pauza,

9124 Quincy Ave.

Newark, New Jersey

A. S. Trečiokas,

314 Walnut St.

New York-Brooklyne

Antanas Sodaitis,

57-56, 63rd St.,

Maspeth, N. Y.

Omaha, Nebr.

J. Povilaitis,

5617 So. 31 St.

Waterbury, Conn.

Vladas Varneckas,

2157 N. Main St.

Hamilton, Canada

Antanas Mingėla,

190 Catherine St. S.

Montreal, Canada

Stepas Kešgaila,

6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada

Jonas Parselūnas,

62 Pauline Ave.

Welland, Canada

Zukauskas Kazys,

87 Thorold Rd.

Anglijoje

Dainora Daunoras

49 Thornton Ave.

Thurnham Green,

London W. 4

Australijoje

Povilas Lukošūnas,

Box 1665 M, G.P.O.,

Adelaide, S. A.

Australia

P. Ambraza

29 Elsemere St.

Kensington

Sydney

Brazilija

Meldutis Laupinaitis,

Caixa Postal 118

Sao Paulo

Colombia

K. Klatauskas,

Apartado nae 2336

Medellin

Venecueloje

c/o Cristalerias Nacionales,

Apartado 4532

Maracay

Venezuela, S. A.

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anoj uosėj ežero	1.50	Namai ant smėlio	2.00
Pulgis Andriūšis	1.50	J. Gliuda	2.00
Aušrelė (elementorius)	2.25	Nemunas	2.50
Step. Zobarskas	2.25	St. Kolupaila	2.50
Aukštųjų šimonių Likimas	3.50	Neramu buvo Laisvės Alėjoj	1.50
Ieva Simonaitytė	3.50	B. Daubaras	1.50
Anglų kalbos gramatika	2.00	Ora pro nobis	4.00
J. Kukanauza	2.00	J. Gliuda	4.00
Anglų kalbos gramatika	1.00	Pirmoji naktis	1.50
V. Kamantauskas	1.00	L. Pirandello	1.50
Anderseno pasakos	2.00	Po Tėvynės dangum	2.00
I ir II dalis po	2.00	Zodžiai vytės Nemunėlio.	2.00
Arkivysk. J. Matulevičiaus užrašai	2.50	Paveikslai V. Augustino	2.00
Aukso kirvis	2.50	Petras ir Liucija	1.20
Juozas Švaistas	2.50	Romain Rolland	1.20
Barabas	2.25	Pasaulio Lietuvių žinynas	5.00
Paer Lagerkvist	2.25	Anicetas Simutis	5.00
Baltasis Vilkas	1.00	Pragaro pošvaistės	3.50
K. Binkis	1.00	V. Alantas	3.50
Balutis	1.50	Pirmas rūpestis	2.00
J. J. Bačiūno leidiny	1.50	Jurgis Jankus	2.00
Baltaragio malūnas	2.50	Princas ir elgeta	1.20
K. Boruta	2.50	Mark Twain	1.20
Brollai Domelkos	2.50	Per Klausčių ūlytėlę	2.20
L. Dovydenas	2.50	Ljudas Dovydenas	2.20
Buriavimas ir jūrininkystė	2.00	Pietų vėjelis	1.00
B. Stundžia	2.00	Vytė Nemunėlis	1.00
Didžiosios atgailos	3.50	Paklydę paukščiai I	2.20
R. Spalis	3.50	Jurgis Jankus	2.20
Džiaukis gyvenimu	0.70	Paklydę paukščiai II	2.60
O. Swett Marden	0.70	Jurgis Jankus	2.60
Doleris iš Pittsburgho	0.80	Petras širvokas	2.70
Stepas Zobarskas	0.80	Juozas Švaistas	2.70
Daili saulytė	0.50	Po raganos kirviu	1.50
Gyvačių lizdas	2.60	Jurgis Jankus	1.50
Francois Mauriac	2.60	Pabučiavimas	1.50
Gatvės Berniuko Nuotykių	5.00	J. Grušas	1.50
R. Spalis	5.00	Raudonasis siaubas	1.25
Gimdytoja	1.75	Salik Vogulov	1.25
Francois Mauriac	1.75	Raudonasis Tvanas	1.25
Giesmė apie Gedimą	2.00	Ignas Seinius	1.25
B. Sruoga ir V. Petravičius	2.00	Raudoni batukai	1.50
Gintariniai vartai	2.00	Jurgis Savickis	1.50
N. Mazalaitė	2.00	Ramybė man	0.50
Gimtojo žodžio baruose	1.50	J. Kėkštas	0.50
P. Jonikas	1.50	Raguvo malūnininkas	0.25
Haugo pasakos I d.	1.75	V. Tamulaitis	0.25
Kazimieras Sapieha	2.50	Sudie, pone cipse	0.75
B. Sruoga	2.50	James Hilton	0.75
Karoliai	2.50	Silkai ir vilkai	1.00
Guy de Maupassant	2.50	Runcė Dandierin is	1.00
Kaip jie mus sušaudė	1.80	Senųjų lietuviškų knygų istorija	3.00
J. Petraitis	1.80	V. Biržiška, kiet. virš.	3.00
Kuprelis	2.00	popr. virš.	2.00
Ignas Seinius	2.00	Saulės laikrodžiai	1.00
Kalorijo, ir doleriai	2.00	Henrikas Nagyn	1.00
Vilius Brazvilius	2.00	San Michael knyga I	2.50
Kryžkelės	3.50	Axel Munthe	2.50
A. Vienuolis	3.50	San Michael knyga II	2.50
Konradas Valenrodas	1.50	Axel Munthe	2.50
Adomas Mickėvičius	2.50	šventieji akmenys	2.00
Keliai ir kryžkelės	2.50	Faustas Kirša	2.00
Putinas	2.50	šventoji Lietuva	3.00
Kaimiečiai	3.00	Jurgis Savickis	3.00
V. S. Reymont I-II-III-IV	3.00	šventoji Inga	2.50
I ir II dalis	3.00	A. Škėma	2.50
III ir IV dalis	3.50	Sapnų pėdomis	1.00
Kudirkos raštai	5.00	V. Kazokas	1.00
Kregždutė	1.50	Tarp žalsvų palapinių	3.00
A. Rinkūnas	1.50	P. Kesidūnas	3.00
Krevė Mickevičius	2.00	Tėvų pasakos	1.90
Kelias į pasisekimą	2.00	A. Giedrius	1.90
Grabau - Grabauskas	2.00	Tollmieji kvadratai	2.00
Lietuvių Kalbos Istorija	3.00	J. Grišmanauskas	2.00
Dr. P. Jonikas	3.00	Tautosakos Lobynas	3.00
Lyrika	2.00	J. Balyš	3.00
K. Binkis	2.00	Tomas Nipernadis	2.50
Loreta	1.80	August Gailit	2.50
Stasius Būdavas	1.80	Tarp pelių ir vyrų	1.25
Lietuva	2.75	John Steinback	1.25
A. Bendorius	2.00	Tėvelių pasakos	0.20
Laiškai žmonėms	2.00	Ugnies pardavėjas	1.00
G. Papini	2.00	Balyš Rukša	1.00
Lietuvių Literatūra	2.00	Vėlykų pasakos	1.00
Pranas Naujokaitis	2.00	N. Butkienė	1.00
Lietuvių Tautos Kelias	3.00	Vidurnakčio vargonai	1.50
M. Biržiška	3.00	Ceslovas Grincevičius	1.50
Lietuvių kalbos vadovas	4.50	Vincas Krėvė Mickevičius	2.00
Red. prof. Skardžius	2.50	Vyturėliai Laukuose	0.75
Lietuviškos pasakos	2.50	Vikt. Šimaitis	0.75
Lietuvių poezijos antologija	6.00	Trylika nelaimių	1.20
J. Aistis ir A. Vaičiulaitis	1.50	R. Spalis	1.20
Lekučio atsiminimai (jaunimui)	1.50	Vilnius tarp audrų	5.00
A. Giedrius	3.00	J. Cicėnas	5.00
Lietuvių archyvas	1.50	Vaikų knygelė	1.80
Boševizmo metal	0.70	M. Valančius	1.80
Lietuvos Valstybės Konstitucijos	0.70	Varpai skamba	2.50
Lietuva tironų Pančiuose	1.50	Stasius Būdavas	2.50
B. T. Dirmeikis ir V. Rastenis (Jonas Andriūnas ir Petras Svyris)	1.50	Vieneri metal ir viena savaitė	1.50
Mazasis Lietuviškas Angliškas Žodynas	2.00	B. Gaidžiūnas	1.50
Vilius Pėteraitis	1.00	Tauptoji Virėja	2.00
Metūgės	1.00	Užuovėja	2.00
B. Pukelevičiūtė	1.00	M. Katiliškis	3.00
Mėnuo vād. medaus	2.50	Žmonijos likimas	3.50
N. Mazalaitė	2.50	V. Bagdonavičius	3.50
Meškiukas Rudnosiukas	2.00	Žemaičių žemė	1.50
Vytė Nemunėlis	2.00	A. Vilainis	1.50
Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite		Žemaičių krikštys	3.50
		P. Abelkis	3.50
		Žvalgdžėtės naktys	1.00
		Augustaitytė-Vaičiūnienė	1.00
		Žmonės ant vieškelio	1.00
		Ljudas Dovydenas	1.00

Antrą kartą per Atlantą

SKIRTUMAS Palyginus su "DIPUKISKU" PLAUKIMU. — DIENA LAIVE. — PATIN-KA MAN AMERIKA, SAKO VOKIEČIAI. — ŠVABAS AMERIKOJE NERADO LAIMES. — GYVENIMAS 2,000 KELEIVIŲ BENDRUOMENĖJE.

Kai karštą dieną New Yorko krantinėje paskutinį kartą su-gaudė transatlantinis laivas, kai iš laivo ir krante tūkstančiai žmonių mosavo nosinėmis atsi-sveikindami, kai pagaliau 33,000 tonų laivas pasuko Laisvės Sto-vylos kryptimi, nepasakyčiau, kad nesijaudinau. Juk tai ir sa-votiškas jausmas, kai tenka vėl sėsti į laivą, vėl skrostiti Atlantą. Tačiau aišku tai kitokia kelionė, negu prieš ketveris metus, kada teko pirmą kartą praplaukti pro Laisvės Stovylą. Šį kartą jau tenka plaukti ne kurios nors or-ganizacijos apmokamam už ke-lionę vargšui, nereikia sunkiai dirbti laivo dugne neįprastus darbus ir nebėra to nežinio-jausmo — kas tave laukia tame svetimame kontinente.

Sumokėjęs už laivo bilietą, su-tvarkęs grįžimo į JAV doku-mentus (nesant piliečių, tik to-kie dokumentai ir gaunami), iš vokiečių konsulato gavęs vizą tik trims mėn., jau gali leistis į kelionę per Atlantą. Ir jau įlipęs į laivą, pasijunti esąs glo-bojamas laivo pareigūnų, pasi-junti patekęs į tūkstantinę ke-leivių, kaip ir tu, šeima. Belieka pradėti naująjį gyvenimą, ku-ris užtruks aštuonias su puse dienų. Reikia prisitaikyti prie esamos tvarkos ir kiek galima pasistengti tą laivo gyvenimą pajavairinti. Kitu atveju kelionė gali virsti tik nuobodžiajimu ar, jei kas mažiau atspirasi siubavi-mams, tai ir ne visai malonių pergyvenimų.

Teko plaukti ne pačia pato-giausia klase. Nesvarbu, kad ta-vo kabinoje prisiglaudę dar trys keleiviai, tiek to, kad turi lip-ti gulėti į augstutinę lovą, maža-bėda, jei vienas kitas keleivis, kaip tie abu ašiniai, rangydavosi lovoje ir naktį. Gal dėl to, kad nežinojo kaip leisti laiką, o gal juos veikė jūros siubavi-mas. Tačiau aišku, kad dar rug-sėjo mėn. pradžioje plaukiant, netenka bijotis jūros nemaloni-umų — ji pakankamai rami. Men-kas bangavimas kamavo vos po-rą dienų ir jį vyriškai pakėlė bent trys ketvirtadaliai keleivių.

Plaukiant laivu nėra reikalo keltis labai anksti ar nemaloniai klausytis, kaip kokioje "šapoje", įvairių signalų. Gali laive mie-goti kiek nori, gali valgyti kiek tik nori, tačiau šiokia tokia tvar-ka ir čia reikalinga. Jau iš ryto apie pusę aštuonių koridoriuose pasigirsta švelnios muzikos, lyg trimitų signalai, ir jie kviečia pusryčiauti pirmąją pamainą. Po valandos iš lovos kelia vėl tie patys muzikiniai garsai ir tas pats kartojasi dar keturis kar-tus per dieną. Ir tai vienintelė laivo drausmė, nekalbant jau apie rimtą nakties metu, švaros palaikymą ir pan.

Tiesa, jautresnieji keleiviai gali būti nepatenkinti medinėmis užtvaromis su užrašais, kad tai tokia ar tokia klasė. Jei esi žė-mesnėje klasėje, tai neturi teisės brautis pro tas užtvaras, o jei būtinai nori aplankyti kokį pažįstamą, turi pas laivo tar-nautoją pasiprašyti įleidžiamas. Visos trys klasės, tai savotiškos respublikos — jos ne tik turi sau atskiras patalpas kabinoms, bet ir atskirus restoranus, ba-rus, patalpas filmoms, denius šildyti saulėje ir pan.

Atėjus metui valgyti, tenka skubėti į valgyklos patalpas. Čia prie stalų pasijunti įprastoje restorano atmosferoje — kiekvienas stalas turi savo kelnerį, jis išdalina patiekalų sąrašą, iš-klauso keleivių specialių parei-davimų ir visą tvarką prižiūri valgyklos stewardas, šiuo atve-ju inteligentiškos išvaizdos juo-dosios rasės atstovas. Valgį pa-sirinkimas tikrai didelis.

V. RIMVYDAS

Idomesnė jau pačių keleivių aplinka. Tik prie savo stalo yra daugiau galimybių artimiau pa-žinti keleivius. Čia paaiškės ne tik jų tautybė, bet ir jų sko-niai, pažiūros ir visokių klau-simus, tautiniai ar politiniai nu-sistatymai, pagaliau išryškės ir jų kultūra. Tai savotiškas pa-saulėlis ir jis keleivį lydi per vi-są kelionės metą, galima sakyti, taip pat ir geriau ar blogiau nu-teikia.

Laivas, kuriuo teko plaukti, laikytinas pusiau "vokišku lai-vu". Jis amerikiečių bendrovės, tačiau šio laivo metu bene vie-nintelis laivas, plaukiant tarp New Yorko ir pačios Vokietijos uos-to-Bremenhayeno. Tad juo ir daugiausia naudojasi vokiečiai. Ir jų vis daugiau ir daugiau pasineša į transatlantines ke-liones. Viena jų kategorijų, tai stu-dentinis jaunimas, kurių šimtai kasmet parsikviečiama į Dėdės Samo kraštą vienerių metų stu-dijoms, kita grupė, ir gal pati gausiausia, tai lankymasis pas gimines. Sunku pasakyti, kurių daugiau, bet laive tiesiog knib-đa vokiečių-JAV piliečių, senųjų Vokietijos keleivių ir iš Vokie-tijos nuvykusių apsilankyti pas savo gimines ar po karo nute-kėjusias "karo sužadėtines". Ži-noma, ir pastarųjų kelių metų Vak. Vokietijos pakilęs gerbū-vis įgalina daugiau vokiečių pa-sirytį brangiai kelionei per At-lantą. Esama ir vokiečių, kurie grįžta metus savanoriškai ati-dirbė Amerikos imonėse. Visa toji publika-studentinis jaunim-asis ir senimas, kurių dalis kal-ba, labai maišydami anglų kal-bos žodžius ir dažnai savo tar-pe kalbėdami tik angliškai. Visi jie daugiau maišosi pigesnėse laivo klasėse, nors jų nemaža pamatysi ir pačioje pirmoje klasėje.

Kaip taisyklė, tas vokiškas jaunimas, vos metus pagyvenęs JAV, virto tikru Amerikos ar amerikinių papročių gerbėju. Net ir toji senutė, sėdėjusi gre-ta prie stalo, porina prieš ją sėdinti vyresniai, gamai iš Vo-kietijos:

— Žinote, viskas Amerikoje gražiau. Kaip patogų gyventi butuose, kaip viskas sutvarky-ta. Laiminga mano dukrelė. Tai dabar jos tėvynė, tas miestelis už New Yorko. Juk ten mūsų tėvynė, kur gyvename...

— Das kann ich nicht verste-hen — vėl atsiliepia semitiškos išvaizdos studentė priešais — jus traukia Vokietija, Europa? Amerika, pilius kraštas, puiki muzika, filmos, o mašinos, mašinos... Ir ji linkusi toliau kal-bėtis tik anglų kalba, nors aiš-kinu, kad vokiškai kalbu visai laisvai. Kai vėliau tenka paste-bėti tuos vokiečius ir vokit-kas, savo tarpe smagiai ir visai puikiai, geru akcentu, kalban-čius angliškai, niuniuojančius amerikinius "hitus" ar pozuo-jančius a la Marilyn Monroe, jau pilnai gali suprasti — tie metai JAV iš tų jaunuolių pa-daro tikrus Amerikos draugus ir čia belieka tik sveikinti tokią politiką.

— O taip, daug ką turiu pa-girti Amerikoje, daug ką joje išmokau, bet po metų darbo vie-noje imonėje New Jersey valst, štai grįžtu plikas kaip tilvikas — aiškina man vienas švabas nuo Ludwigsburgo. Nenoromis jis virto didžiausiu juokdariu prie stalo ir kai aš jam pasiūliau bare Cincano stiklą, vyrukas pa-sidarė žymiai kalbesnis, net su-sidragavo su tuo litaueriu, pu-siau "amerikonu", gerai pažis-

tančiu tą švabiją ir štai vėl no-rinčiu ten kurtis.

— Žinai, nutariau vykti į JAV padaryti pinigų. Apie 10 metų išbuvau rusų belaisvėje, vedžiau ir vos suvedu galą su galu. Ta-čiau, kas iš to? Visa kelionė man kaštavo apie 2000 DM, o tai Vo-kietijoje jau didelis pinigas. Už darbą Amerikoje gavau vos dol-su viršum ir ar galiu dabar pra-džiuginti savo žmonelę?

Raminu švabą, juk įsigijai pa-tyrimo, pamatei naujus meto-dus, na, o kas kaltas, kad neva-žiavai į tokį Clevelandą ar De-troitą, būtų padaręs pinigų, nenuviltum savo antrosios pu-sės...

— O jo, jo — linksmina visus švabėlis, vis praleisdamas pus-ryčius ir savo kaimynę, nemažą Amerikos gerbėją vis klausda-mas — sakykit, ar gausiu antrą anties porciją? Man su taja po-niute tenka vis būti pakaitomis vertėjais švabui — gausaus maisto gerbėjui. Šypsosi nešda-mas antrą ar trečią porciją ru-siškos išvaizdos kelneris — ir jam graži pramoga.

Dienos pranešimų juodose len-dose pažymėta — bus kapitono vakarienė, ateit iškilmingesnio pobūdžio. Tuo atveju pirmosios klasės keleiviai būtinai privalo dėvėti vakariniais rūbais, o "vargšai" pasitenkina tamses-niais rūbais, kiti ir nekreipia dė-mesio. Tokiais atvejais keleiviai — valgytojai randa ant stalo popierines kepuraites, įvairius barškalus ir vėliavėles. Lyg ir karnavalo nuotaika, o muzika per mikrofoną iš kitos patalpos transliuoja, kaip ir įprastai val-gio metu, vieniškas ir pan. me-lodijas.

Jei nevalgai ir nemiegi, belie-ka laiką tvarkyti pagal skonį. Jei nesiveži savo knygų, rasi nemažą biblioteką ir įvairių žur-nalų. Tad laikas leidžiamas arba skaitant patogiose sėdynėse, ar-ba šūduantis saulėje denyje, ar-ba laisžius rašant, pagaliau, šneku-čiuojantis su keleiviais. Beveik kas vakarą rodomos naujos ame-rikiečių filmos (pav. Roman Ho-liday), o esant muzikos mėgėju nėra bloga baro patalpoje vaka-rinės klausytis styginių trio kon-certų. Jis bent tris valandas pu-gę savo programos skiria žino-moms vokiečių dainoms ar "šla-geriams", o kita pusė, gavę teks-tus su žodžiais, keleiviai traukia chorą dainas apie rancho mer-gaitę ar Montezumos žygį.

Kai įgrįsta dainos, cigarų dū-mai ir kai dar nėra laikas rūpi-nis guoliu, užlipi kelius augstus augštyrį viršutinį denį. Tam-sis. Girdėti tik vienodas motorų ūžimas ir matali baltuojančias bangų putas. Laivas su savo 2000 pastovių ir laikinių gyven-tojų 32 mazgų greičiu iriasi pir-myn, Airijos krantų kryptimi.

DIRVA UŽSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesio pabalgos!

VOTE FOR Salvatore A. Precario

FOR

Judge of Municipal Court

ASSISTANT LAW DIRECTOR and FORMER ASSISTANT PROSECUTOR

QUALIFIED BY EXPERIENCE, ELECTION ON TUESDAY, NOVEMBER 3rd, 1953

Geležinė uždanga

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

Istatymų knygoje, iš 1649 m., vadinamoje "Uloženija" apie užsienio pasus šitaip pasakyta:

1. "Jei prekybos ar kitais rei-kalais iš Maskvos valstybės no-rį vykti į kitą valstybę, kuri su Maskva draugiškus santykius palaiko, tai turi pirmiausia Mas-kvoje prieš carą kaktą mušti (reikia labai prašyti ir lenktis) ir savo gyvenamąjį vaivadiją ar miestą prašyti paso. Be paso nie-kam negalima vykti."

2. Jei kas be paso į svetimą kraštą vyksta ir vėl atgal grįž-ta į Maskvos valstybę ir jei kas tai praneša, kad tas vyko be paso, gal kokį išdavimą ar kitą nusikaltimą organizuoti, tai toks turi būti suimtas ir atiduotas griežčiausiai tardymui. Jei per tardymą pasitvirtintų, kad jis tikrai be paso vyko svetiman kraštą išdavimo ar kito nusi-kaltimo organizuoti, tai toks tu-ri būti tuoj po tardymo mirtim nubautas.

3. Jei per tardymą pasirodytų, kad nusikaltėlis vyko be paso už-slenkinė išdavimo organizuoti, bet tik prekybos reikais, tai toks turi būti nubaudžiamas vie-šu išplakimu, kad kiti tai ma-tytų ir jiems praeitų noras tai daryti (užsienin vykti)."

Tie vadinamieji fiziniai tardy-mai — tai kankinimai žiauriau-siomis priemonėmis, ir kaip pa-prastai, nelaimingas prisipa-žindavo tai, ko budelis reiklau-davo. Nuoplakimas — tai smū-giai su geležim išpintu vytiniu ligi trisdešimt kirčių. Geras plakikas paprastai galėdavo sa-vo auką per 15 smūgių užmušti mirtinai.

Baigiant galima dar trumpai pažymėti iš 1672 metų garsaus to laiko pasiuntinio Carlises, iš Amsterdamo, nuomonę:

"Rusų Carai turi principą savo pavaldinius nežinoti laikyti. Kitaip šie pavaldiniai nenorės vergais būti. Todėl draudžiama rusui į užsienį vykti ir kraštą apliešti, nes jis gali susipažinti su kitų kraštų papročiais ir pa-saulėžiūra, taip pat kitas tautas pažinti ir gali parvykęs užsima-nyti savo vergijos pančius su-traukti".

Šitos kelios ištraukos iš pe-riūtų dviejų šimtmečių rusų isto-rijos gerai vaizduoja, koks sun-kus kelias buvo į Rusiją įeiti ir iš ten išeiti. Atrodo, kad dabar-tiniais Rusijos valdovams teko tik šiek tiek papildyti tų laikų carų instrukcijas ir "ukazus". Kitaip sakant, tie varštai ir var-šteliai toje geležinėje uždangoj, kurie per paskutinius 50 metų prieš komunizmui ateisiant, šiek tiek atsilėidę buvo, teko tik nau-jai priveržti. Pati ši "uždanga" yra sena, kiek senas pats Mas-kvos valstybės despotizmas.

Šiandien kiekvienas rusas, ku-ris legaliai atsiduria už tos ge-lėžinės uždangos, kaip pasijunti nys ar pasiuntinybės tarnauto-jas ar prekybos atstovas, turi be savo tiesioginės pareigos, ki-tą, dar svarbesnę pareigą, tai šnipinėti. Kiekvienas sovietų pi-lietis, legaliai esantis Vakaruo-se, yra slaptas visų laisvojo pa-saulio užkampį šiuoklinėtojas. Tą jis turi daryti ne savo asme-niškiems interesams ir savo la-bui. Už tą didelę malonę, kuri jam buvo suteikta Maskvos val-dovų pamatyti užsienį, jis turi

parvažiuoti po kojų pakloti jam skirto slapto uždavinio rezulta-tus. Kitaip vargas jam! Laisvas pasaulis jau yra šiuo atveju daug karčios patirties turėjęs, todėl šiandien laisvai besibastantis po Vakarų sovietų pareigūnas jau nebelaikomas nekaltu turistu.

Šiuo atveju rusas ir ne nuo šiandien pažįstamas. Šitas, le-galiai atvykusio į svetimą val-s-tybę, ruso bruožas ir jo pareiga buvo žinoma ir senaisiais laikais.

Šitas šnipinėjimo bruožas yra rusų pasiskolintas iš totorių 14 šimtmečio. Nenorėdamas leis-tis į istorines smulkmenas šiuo klausimu, pacituosiu tik nuo-monę apie rusus Lietuvos didžio-jo kunigaikščio ir Lenkijos ka-raliaus Zigmanto II nuomonę (iš 16 šimtmečio). Jis, matyti, dėjo pastangų, kad Maskva būtų nuo Vakarų izoliuota. Tie Zigmanto II keli laiškai, rašyti tuo laiku Anglijos karalienei Elzbietai, yra charakteringi dar ir tuo, jog parodo tų laikų nuomonę, vyrau-jančią apie rusus. Lietuviai ir lenkai juk buvo artimiausi Mas-kvos kaimynai, kurie tą kraštą gerai pažino.

Štai laiškai ištrauka iš 1566 metų liepos 13 d.:

"Jūsų malonybė gerai supras-kite, kad mes laisvos laivininkystės su Maskva negalime leis-ti, nes kaip jau sakytą, priešas, leidimu jam laisvai susisiekti, išmoks apseiti su tais ginklais, kurie ligi šiol dar šiam barba-riškam kraštui nežinomi. Mes įsitikinę, kad jie per laisvą lai-vininkystę parsitrauks specialis-tų iš Vakarų, kurie gamins gink-lus karui vesti, kurių vartojimas jiems ligi šiol nežinomas".

Antras laiškas rašytas tuo pa-čiu reikalu dviem metais vėliau, (1568). Atrodo, kad angliai ne-ūtraukė laivininkystės santy-kių su rusais.

"Mes matome, kad per trumpą laiką išsivysčiusios laivininkystės dėka su maskviečiais, su tais, kurie yra netik mūsų ka-rūnos mirtinas priešas, bet prie-šas visų laisvų tautų, pavyko jiems padaryti didelę pažangą ginklų, šaudmenų ir kariuome-nės organizavime..."

Toliau kitame laiške rašoma: "...kol šitai laivininkystei nebus padarytas galas, tol vyks Maskvoj apsiginklavimas. Mes turime, jūsų didenybė, painfor-muoti, koks žiaurus šitas prie-šas yra, kaip tironiškai jie su savo pavaldiniais elgiasi ir kaip vergiškai priversti visi jo kla-tyti..."

Taigi, ir tais laikais, kaip ir dabar Vakarų civilizacijos lai-mėjimai, buvo rusų grąibstomi ne bendram gerbūviui pakelti, ne gyvenimui pagerinti, bet ginklavimuisi ir karui. Štai ir dabar atominės bombos paslap-čių išvogimas, vokiečių specia-listų prievarta laikymosi sovietų karo pramonei tobulinti, radarų paslapties išvogimas ir t.t.

(B. d.)

ATPIGINTA

"KNYGŲ LENTYNA"

Vyriausias Lietuvos Išlaisvi-nimo Komitetas atpigino jo lei-džiamo bibliografinio biuletenio "Knygų Lentynos" prenumera-tos kainą 1953 metams. Euro-pos, Afrikos, P. Amerikos ir Australijos šalyse iki vieno (1) dolerio su persiuntimu. JAV-se ir Kanadoje prenumeras kainą nepakeista: 1 dol. 50 c. metams. Pašto prelaids ir čekius adre-suoti:

Lithuanian Bibliographic Service, 602 Harvey St., Danville, Ill., USA.

Armijos signalų korpuso karininkas W. H. Dodge rodo naują radio aparatą su klausos pagerinimo siūstuvu. Aparatas yra bandomų padėtyje.

Dail. Alf. Dargio laimėjimai

Dail. Alf. Dargis, prieš porą metų pasiekęs šį kraštą, jau spėjo kaip dailininkas ne tik įspilietinti, bet ir gražų laimė-jimų atsiekti.

Šį mėnesį jo grafikos darbų paroda Huntington, W. Virg-inia. Parodą rengia Huntington galerij.

Lapkričio mėn. 5 d. jo darbų paroda, drauge su vienu ameri-kiečiu dailininku, atidaroma Borgenicht Galleries, New York-e.

Dail. Alf. Dargis šiais metais savo kūriniais jau dalyvavo šiose parodose: Philadelphiaj, Nebraskoj, Delaware-Newark,

Buffalo, Vokietijoje (Goettinge-metų pasiekęs šį kraštą, jau spėjo kaip dailininkas ne tik įspilietinti, bet ir gražų laimė-jimų atsiekti.

Dail. Alf. Dargio grafikos darbų jau turi įsigyti šie mu-ziejai: Museum of Modern Art New York, Philadelphia Muse-um, University of Nebraska, University of Delaware, Roches-ter Memorial Art Gallerie.

Neseniai apie dail. Alf. Dargį labai simpatiška, iliustruotą ra-sinį atspausdino Rochester Times-Union. Dailininkas apsi-gyvenęs Rochester, N. Y.

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLĖ

Metams tik 3 doleriai. Rašykit šiuo adresu:

Tėviškėlė, 2313 West 91 St., Chicago 20, Ill.

Rašomosios mašinėlės visų ge-rausių firmų, o jų tarpe gar-siosios SMITH-CORONA, bet-kurios kalbos raidynais, — iš-simokėtinai. Naujausi modeliai. Lietuviškas raidynas greta pil-no ir nepakeisto amerikoniško. Kainos nuo \$67.50 ir augėiau. V. BARTKUS. Adr.: 712 E. 92 St., Cleveland 8, Ohio. Tel.: LI 1-6716.

LIETUVIŲ DIENOS

Iliustruotas mėnesinis žurnalas, leidžiamas lietuvių ir anglų kalbomis, užsakytinas visiems. "Lietuvių Dienos" duoda kiekviename numeryje per 40 puslapių, idomių ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo ir veiklos. "Lietuvių Dienų" kiekviename numeryje skaitytojas ras idomių ir aktualių straipsnių, beletristikos ir informacinės medžiagos iš pasaulio lietuvių gyvenimo. "Lietuvių Dienos" turi anglišką skyrių, parašai po nuotraukomis duodami abiems kalbomis, todėl šis žurnalas preinamas ir čia gimusiems bei kitataučiams. "Lietuvių Dienų" vienas numeris siunčiamas susipažini-mui nemokamai, prisiuntus savo adresą. Metinė prenu-merata 4.00 dol. Administracijos adresas: "Lietuvių Die-nos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

Latvių susiorganizavimas

(Mūsų Vokietijos bendradarbio)

"Mes esame pasirošę kiekvienam metu, ir imti ginklą į rankas ir kovoti už savo krašto laisvę. Žinoma, tik po Latvijos vėliava ir frontu į Rygą", — sako Latvijos Centro Komiteto Vokietijos pirmininkas Vilis Janums.

Pulkininkas Janums karo metu buvo Latvijos Legijono pulko vadas. Jo pulkas visą laiką buvo pirmose bolševikų fronto linijose — paskutiniuose karo metais prie Staraja Russ — ir iš ten traukėsi visą laiką kovodamas su besiveržiančiais į vakarus bolševikais iki pat Magdeburgo. Magdeburge jis su visu savo pulku 1945 m. balandžio mėnesį pasidavė amerikiečių belaisvėn. Ponas Janums yra taip pat pasaulinės latvių karių organizacijos "Dauguvos Vanagai" pirmininkas ir vicepirmininkas Latvijos Išlaisvinimo Komiteto Europoje bei to komiteto karių skrydžių vedėjas.

"Tiesa, kol kas dar neatėjo metas ginklams kalbėti — tęsia p. Janums. "Dabar dar kalba politikai ir diplomatai. Latvijos politinei veiklai Europoje vadovauja Latvijos Išlaisvinimo Komiteto Europos Centras. Jį sudaro 30 narių. Iš to skaičiaus 20 atstovų renka atskirų Europos kraštų latvių bendruomenės, būtent Angliją, kur daugiausiai yra latvių, šveicų, Vokietiją — keturis, Švediją — du, o visi kiti kraštai po vieną. Likusius 10 narių skiria latvių politinės partijos".

"Latvijos Išlaisvinimo Komitetas užmezgė ir palaiko ryšius beveik su visomis laisvų Europos kraštų vyriausybėmis. Ypač daug palankumo jam rodo Vakarų Vokietijos vyriausybė. Tačiau jis pats sau kokių nors egzotinės vyriausybės funkcijų nesisavina, nes jis pripažįsta savo laikui Latvijos vyriausybės duotus ministeriui Zarinš Londono įgaliojimus, kuriais pastarajam suteikiamos prezidento teisės. Latvijos Išlaisvinimo Komitetas yra tuo būdu daugiau politinė tremtinių organizacija ir veikia nuolatiniame ryšyje su ministru Zarinšu. Komiteto rūpesčių buvo, pavyzdžiui, sudarytos sąlygos nepersienauti kuterių iš Latvijos į švediją pabėgusiems latviams apvažinėti su pranešimais apie padėtį krašte latvių kolonijoms Amerikoje, ruošiamos spaudos konferencijos užsieniečiams ir kita. Išaiškoma tas komitetas latvių tremtinių Europos aukomis. Amerikoje latvių politinius interesus atstovauja Laisvos Latvijos Komitetas prie Laisvos Europos Komiteto. Su juo Latvijos Išlaisvinimo Komitetas Europoje taip pat palaiko tarpinius ryšius."

"Didžiausia latvių tremtinių organizacija yra "Dauguvos Vanagai", buvusių latvių legijono karių sąjunga. Šiuo metu ji visame pasaulyje turi 8500 narių, kurių dauguma yra Anglijoje — 3400. Tos organizacijos pastangomis nupirktas Vokietijoje karo invalidams namai. Tuose namuose dabar gyvena apie 100 invalidų. Ji turi savo šalpos fondą, iš kurio šelpiami visi Vokietijoje esantys latviai džiuvinkai. Bet "Dauguvos Vanagai" veikia jokių būdu nesiribojanti vien tik šalpa. Jos, kaip didžiausios ir stipriausios latvių organizacijos įtaka ypatingai pasireiškia tada, kada reikia apjungti latvių tremtinius kokiems nors bendriems uždaviniams. Kad pavyktų išsteigti Latvijos Išlaisvinimo Komiteto Europos Centrą, yra taip pat didelė dalimi "Dauguvos Vanagų" nuopelnas".

"Priešbolševikinėje kovoje labai aktyviai pasireiškia ir Latvijos Tautinis Fondas Stockholme, Švedijoje. To Fondo pastan-

gomis yra išleista nemaža leidinių švietimui kalbomis apie Latviją, bolševikų okupaciją ir latvių kovą už laisvę. Pastaruoju metu Fondas išleido anglų kalba knygą apie 1941 metų deportacijas, kurioje yra paskelbta ir 35000 deportuotųjų pavardės".

"Šiaip latvių organizacijų yra kiekviename laisvojo pasaulio krašte, kur tik latvių gyvenama. Visos jos daug dėmesio skiria kultūriniais reikalais, tautiniam švietimui. Kraštuose, kur yra didesnės latvių bendruomenės, susidarė kaip ir tradicija ruošti kasmet dainų šventes. Londone šiais metais suruoštos dainų šventėje dalyvavo virš 700 choristų. Pirmoji didesnė mąsto dainų šventė suruošta neseniai ir Amerikoje, Čikagoje. Tos dainų šventės sutraukia daug publikos, tiek iš latvių, tiek iš svetimačių tarpo. Čikagoje dainų šventės pasiklausyti susirinko virš 8000 žmonių. Švedijoje veikia stiprus latvių dramos teatras, kuriam vadovauja žymus latvių dramaturgas Martins Zieverts. Neseniai tas teatras gastrolavo Anglijoje ir Vokietijoje. Kaip matote, laisvės valandai išmušus, mes grįšime namo ne tuščiomis rankomis" — pareiškė baigdamas p. Janums. Artimiausiu laiku Latvijos Centro Komiteto pirmininkas Janums ruošiasi vykti kelioms mėnesiams į Kanadą ir Ameriką, kad su ten esančiomis latvių organizacijomis aptartų ir paspartintų bendros visos pasaulio latvių politinės ir bendruomeninės organizacijos įsteigimą. Z.

VOKIEČIŲ SPAUDA APIE KARALIAUČIAUS ATEITĮ

Vokiečių laikraščiai "Husumer Tageszeitung", "Ditfmarscher Landeszeitung" ir kt. spalio 8 d. laidoje reiškia susirūpinimą, kad "Karaliaučius galys tapti lietuvišku". Jų įdėtuose pranešimuose skelbiama, kad lietuvių tremtinių organizacijos Vokietijoje turinčios žinių apie pasirodymą šiaurinė Rytprūsio dalyje, vad. Kaliningrado sritį su Karaliaučiaus miestu, prijungti prie Sov. Lietuvos. Laikraščiai skelbia, kad šiuo metu Rytprūsio esą apie 900.000 gyventojų, iš kurių apie 500.000 esą atkelti iš Sov. Sąjungos vidaus. Vietiniai gyventojai esą senieji prūsai lietuvių palikuonys, daugiausia lietuviškomis pavardėmis; jie nuo vokiečių esą atskirti ir laikomi vokiečių riterių ordino prievarta suvokietintais.

Sovietai, iš naujo patikrinę jų kilmę, jiems pripažinę Sovietų pilietybę ir 1950 m. leidę net dalyvauti trijų atstovų išrinkime. Vokiečių spaudo pažymi, jog ir šis faktas kalbą už tai, kad šiuo metu Rytprūsio esą 900.000 gyventojų, nes vienas atstovas tenka 300.000. Tačiau tada nebuvo išrinkta atstovai nė vieno lietuvių ir nė vieno vokiečio, o visi trys grynai rusai, būtent: Vladimiras Ščerbakovas — Karaliaučiaus miesto vardu, Aleksiejus Jegorovas — Karaliaučiaus apygardos ir Aleksandras Gorbatovas — Isruties rinkiminės apygardos. Nuo 1952 m., minimųjų vokiečių laikraščių teigimu, įvairiose Rytprūsio vietovėse, ypač kur didesnė dalis sudaro vietos gyventojai, pradėtos steigti mokyklos su dalimi lietuvių ir dalimi vokiečių dėstomąja kalba. Taip pat leidžiamas tam tikras kultūrinis pasireiškimas. Pastaraisiais pora metų Sovietai stengiasi kraštą tirščiau apgyvendinti, ypač ten,

Lietuvai išmokot - Lietuvai padarėt!

Atėjo vėsus rudenėlis, tačiau lietuviai skautai-tės vis dar tebegyvena gražiomis šios vasaros stovyklų nuotakomis. Neveltui tai buvo jubiliejinė — 35-ji stovyklinė vasara mūsų skautams. Puikius aprašymai ir nuotraukos "Skautų Aide" (Nr. 8 ir 9) rodo, kad kiekvienas tuntas, vietininkija, draugovė ar skiltis sekmingai stovyklavo. O tai kartu rodo tolimiausių skautiškų vienetų gajumą, skautų domėjimąsi manymsi gamtoje bei ryškų vadovų pasišventimą savo pareigomis.

L.S.B. Vyriausiasis Skautininkas vyresn. skts. Stp. Kairys tai atžymi savo laiške L.S. Brolija šiais žodžiais: "Dėkoju visiems skautams, dėkoju visiems vadovams sunkiose sąlygose drąsiai ir ištvermingai nešančiams Brolijos žaliąsias vėliavas tolimuose pasaulio kampeliuose. BROLIAI SKAUTAI, KĄ GERO STOVYKLOJE IŠMOKOTE — LIETUVAI IŠMOKOTE, BROLIAI VADOVAI, KĄ GERO JAUNIEŠIAMS BROLIAMS PADARĖTE — LIETUVAI PADARĖTE!"

Kartu Vyriausiasis Skautininkas ragina Brolijos vienetus nesusitinti ateinančios vasaros stovyklos laukime, bet energingai įsijungti į jubiliejinį metų pažangumo varžybų baigmę. Dar ir atsilikę vienetai turi porą mėnesių gražaus laiko atsigrębti. Jisai šitaip kviečia skautus pasitemti varžybose:

"Kas gi jūsų, mieli skautai, nenorėtų, kad jūs skiltis, valtis ar būrelis būtų pirmuoju ja Brolijoje? To reikia, aišku, užsistarnauti, o užsistarnauti galima tik kietu, ištvermingu darbu. Varžybos tikram skautui yra jo "tikrasis vanduo". Jos sulydo vienumon skiltis ir draugoves, jos priverčia įtempti visas jėgas, jos iškelia apsukresnius, sumanesnius, darbtesnius skautus ir jų vadovus. Todėl atkreipti ypatingą visų skautų ir vadovų dėmesį: NEPALIKIME SAVO VIENETŲ UŽ VARŽYBŲ RIBŲ. Junkimės į darbą, nors, galbūt ir esame pačia pradžia "pražiūrėje". Jau juda Veneucela, juda Toronto ir Detroitas, o Bostono Lapinų pirmieji taškai jau pasiekė Brolijos Vadiją".

Toliau primenama vyresn. vadovams apie pagrindinių vadovų — skiltininkų paruošimą. Geri skiltininkai yra labai svarbūs pilnam skilties sistemai įgyvendinimui. Brolijos Vadija, norėdama išjudinti šį reikalą periferijoje, yra sudariusi Vadų Lavimo Skyrių. Pastarojo pirmasis uždavinys — paruošti bendrinę skiltininkų kursų programą. Vyriaus. Skautininkas kviečia kiekvienoje vietovėje nuo lapkričio 1 d. pradėti skiltininkų kursų ir jiems sutelkti visas įmanomas pajėgas bei priemones.

Savo laiške, užvardintą — ŠIO RUDENS DARBAI, Vyriaus. Skautininkas užbaigia paskatinti: "Pasitikėdami savimi ženkime, broliai skautai ir vadovai, į naujuosius darbo metus. Daug kas gero buvo šiais metais nuveikta, bet dar daug yra likę nuveikti stiprinant lietuviškąją skautiją, ugdant jos šaknis lietuvių jaunimo tarpe. Mūsų darbas buvo gražiai įvertintas skau-

kur apie 2/3 dirbamosios žemės dirvonuoja. Iš šios ir visos eilės kiti priemonių, ypač griežto sienos pietuose nuo lenkų administracijos sričių atitvėrimo, daroma išvada, jog Sovietai ruošiasi tą sritį įjungti į LTSR. Tačiau londoninis lenkų "Dziennik Polski" skelbia, kad Rytprūsiai tebėra stambi raud. armijos karinė stovykla su ypač gausiais motorizuotais daliniais.

tų tėvų, rėmėjų ir plačiosios visuomenės. Tas mums visiems suteikia pasitenkinimą. Tik jungimės glaudžiau, padėkime vieni kitiems atviromis skautiškoms širdimis, nes tik vienybėje maži dalykai dideliais išauga. Budėkime!

Jūsų Vyriausiasis Skautininkas".

TELKIA LĖŠAS SKAUTŲ KNYGAI

Nuo lietuviškosios skautybės atsikurimo tremtyje labai pasigendama pagrindinės skautų ideologijos knygos "SKAUTYBĖ, BERNIUKAMS". Jos autorius — pasaulio skautybės įkūrėjas Lordas R. Baden-Powellis. Sktn. V. Kamantausko sulietuvinta šios knygos pirmoji laida buvo išleista nepriklausomoje Lietuvoje. Deja, šiuo metu laisvąją pasaulį veikia tere vienas kitas pirmosios laidos egzempliorius. L.S. Brolijos Vadija kruopščiai ruošiasi išleisti antrąją šios knygos laidą. Didžiausią problemą šiame reikale sudaro lėšos. Skautiškieji iždai nėra turtingi, mecenatų neatranda. Tad šią vasarą Niagaros Jubiliejinėje Stovykloje JAV rajono vyčių vienetų atstovai pažadėjo surinkti reikiamą tūkstantinę dolerių. Sk. vyčių vienetai tam tikslui rengs vakarus, lauzus ir kt. parengimus.

"Nelauk iš kitų nieko, bet visada duok pats ką gali", — taip skamba pirmasis skautų įsakymas. Juo remiasi beveik kiekviena skautiškoji talka. Na, o tu, Mielas Skautų Bičiuli, ar nenorėtum prisidėti prie šios skautų talkos? Aukos galima tik kietu, ištvermingu darbu. Varžybos tikram skautui yra jo "tikrasis vanduo". Jos sulydo vienumon skiltis ir draugoves, jos priverčia įtempti visas jėgas, jos iškelia apsukresnius, sumanesnius, darbtesnius skautus ir jų vadovus. Todėl atkreipti ypatingą visų skautų ir vadovų dėmesį: NEPALIKIME SAVO VIENETŲ UŽ VARŽYBŲ RIBŲ. Junkimės į darbą, nors, galbūt ir esame pačia pradžia "pražiūrėje". Jau juda Veneucela, juda Toronto ir Detroitas, o Bostono Lapinų pirmieji taškai jau pasiekė Brolijos Vadiją".

VYRIAUSIOJI SKAUTININKĖ — LIETUVOS SKAUTYBĖS 35 M. SUKAKCIAI

Lapkričio 1 d. sukanka 35 m. nuo Lietuvos Skautų Sąjungos įkūrimo Vilniuje, 1918 m. Lietuviškajai skautybei pradžia davė vyresn. sktn. Petras Jurgėla, šiuo metu gyv. 800 Goodrich St., Uniondale, L.I., N.Y.

Reikšmingai sukačkia "artėjant, Lietuvos Skautų Seserijos Vyriausioji Skautininkė Dr. D. Kesiūnaitė rašo lietuviškajam jaunimui išveivijoje:

"Skautybės idėja atsirado Anglijoje iš reikalo ginti savo kraštą ir kovoti su tautoje įsivyravusiu indiferentiškumu savo valstybės reikalams. Ir nepriklausomoje Lietuvoje skautybė atsirado ankštai susijusi su mūsų tautos išgyvenimais: savo nepriklausomybę atkuriant. Iki komunistų okupacijos lietuviškoji skautybė per savo eiles praleido apie 60000 moteriško ir vyriško jaunimo. Lietuvos skautė ir skautas įgijo pasitikėjimą, buvo įvertinti visuomenės, savo krašto vadovybės ir pasaulio skautų-skaučių šeimos.

Komunistams okupavus mūsų kraštą, jau pirmomis dienomis L.S.S. buvo uždaryta. Tačiau šis okupanto patvarkymas neišbraukė skautybės iš mūsų jaunomenės širdžių. Lietuviai skautai ir skautės veikė ir komunistų bei nacių okupacijų metu, nors ir neviešai.

Antrajam Pasauliniam Karui praėjus, Lietuvos Skautų Sąjunga vėl atgijo. Deja, tik ne savoje Tėvynėje, bet sunkioje tremtyje ir emigracijoje SAVO TAUTOS UŽDAVINIAMS ATLIKTI.

Šiandien, nors išblaškyti, bet gyvename laisvoje kraštoje. Kiekvienai mergaitei ar berniukui, jaunuolei ar jaunuoliui yra

atviros durys į lietuvių skaučių ir skautų vienetas ir TIKRAI YRA Lietuvos Skautų SSajungos tęstinumo galimybė. Tik neišsiskaidime jos.

MINEDAMI 35 METŲ LIETUVIŠKOSIOS SKAUTYBĖS SUKAKTĮ:

1. Pakelkime skautiškumo lygį savo vienetuose.
2. Įsisaugoninkime lietuviškosios skautybės ideologiją ir uždavinius.
3. Parodykime didesnę veiklą, jungdami po savo vėliavą vis didesnę lietuvių skaučių. Visi kartu ir pavieniui skirkime savo darbą, per skautybę, Lietuvos išlaisvinimui ir savo tautos išsilaikymui.

Budėkime!
Vyr. sktn. dr. D. Kesiūnaitė Vyriausioji Skautininkė".

SKAUTAI VYČIAI PRIE ATLANTO

L.S.B. JAV rajono I-je srityje veikia skautų vyčių skyrius, kuriam vadovauja vyresn. skiltin. Alg. Banevičius, 257 E. St., So. Boston 27, Mass. Šioje srityje veikia šie sk. vyčių vienetai: Bostone — "Senųjų Lapinų" būrelis, Hartforde, Conn. — "Geležinio Vilko" būrelis ir New Yorke — N. Y. Skautų Vyčių Draugovė. Šiems vienetais priklauso arti 60 sk. vyčių ir kandidatų. Metų ketvirčio apyskaitoje paaiškėjo, kad visi vienetai yra veikūs, turėjo stovyklas, išskyrus ir kt. programą. Šios sritys sk. vyčiai kartu su visais JAV rajono sk. vyčiais žada svariai įsijungti į lešų sutelkimą knygai "Skautybė Berniukams" išleisti. Pavieniai Atlanto pa-

kraštyje gyvena sk. vyčiai yra kviečiami savo paramą šiai talkai siųsti reikalų vedėjo vyr. skilt. A. Banevičiaus adresu.

ATGIJO SENASIS SKAUTIŠKAS KRAUJAS!

"Tėviškėlės" redaktorius — dail. Vladas Vijeikis po ilgos pertraukos Chicago skautų džiaugsmui grįžo aktyviu nariu skautų eilėse. Jau kuris laikas aktyviai talkininkavęs skautų darbams, dabar vyresn. skiltin. Vl. Vijeikis sutiko eiti Chicago Lietuvos skautų tunto lauzavėžio pareigas.

Su redaktorium skautėja ir "Tėviškėlė". Nuo ateinančio Nr. joje bus įvestas nuolatinis skautų skyrius, kurį tvarkys jūrų pasktn. L. Knopfmilleris.

— SKS —

Ačiū Rėmėjams!

Prenumeratos pratęsimu prog. DIRVOS spausdinimo priemonėms pagerinti aukojo šie skaitytojai:

Masilionis M., Cleveland	\$1.00
Zorskas J., Cleveland	 1.00
Balkus P., Detroit	 1.00
Petraška E. J., Omaha	 1.00
Sutkus Vyt., Cleveland	 2.00
Kalinauskas Z., Elizabeth	1.00
Liorientaitė A.,	
Highland Park	 2.00
Narvydas Pr., Brooklyn	 1.00
Urbanas J., Shenandoah	 1.00
Striuogienė Vl., Cleveland	3.00
Reibėnas K., Canada	 2.00

VILTIS

laukia jūsų
talkos!

APYLINKĖS PAZANGAI

BALSUOKIT UŽ ŠIUOS PENKIS BŪTINUS REIKALUS

MIESTO CENTRO POZEMINIAM GELEZINKELIUI bonų paskyrimas \$35.000.000. Didesnio Clevelando gera Rapid Transit sistema priklauso nuo apskrities patvirtinimo.

APSKRITIES GERBUVUI MOKESČIUS — 1.7 milijono 1955 ir 1956 metams. Tai yra būtina pašalinti pavojingą apskrities finansų padėtį.

APSKRITIES RASTINIŲ PASTATŲ — Bonų paskirta \$4.100.000, kad galima būtų geriau sutvarkyti apskrities rastines visų patogumui.

SENMIESCIO PERTVARKYMA — Bonų paskirta \$7.000.000 nupirkti žemę, nuvalyti ją nuo apgruvusių namų ir paruošti privatiems asmenims, kurie statytų naujus namus.

MIESTO MOKESČIŲ PAKEITIMĄ — Leisti per tris metus 11,05 milijonų mokesčių rinkimą užlaikymo reikalams, policijos ir ugniagesių pensijoms.

VISI REKOMENDUOTI PO ATSARGAUS APSVARSTYMO THE CLEVELAND CHAMBER OF COMMERCE TARNAUJA CLEVELANDUI NUO 1848

BALSUOK UŽ 5 būtinus reikalus

X TAIIP Miesto užlaikymo mokesčių

Tai yra atnaujinimas ir nereikšminga pakelimą dabartinio taksų didžio. Kaip ir anksčiau šis reikalas yra miesto charterio pakeitimas. Clevelando gyventojai balsavo už 12.15 milijonų taksų didį 1951 m., iki gruodžio 31, 1953 m. Miestas tačiau surinko tik 11.05 milijonų.

Balsuotojai šiuose rinkimuose yra prašomi balsuoti tik už šią SUMAZINTĄ 11.05 milijonų sumą. Tai bus trims metams ir nėra didesnis, kaip bendras išlaikymo mokeskis 1953 metais.

Šių mokesčių nepatvirtinimo atveju Clevelando miestas užlaikymo reikalams nustotų iki \$6.000.000 ir padarytų patenkinamą miesto tvarkymą neįmanomu.

Balsuokit (X) Už Cuyahoga apylinkės reikalus

X Už Apskrities Gerbuvio Mokesčius

Mokesčiai už apskrities gerbuvį ir patogumus yra tik atnaujinimas to paties taksų didžio, balsuoto 1951 m. už apskrities reikalus ir patogumus, 1953 ir 1954 metams. Balsai šį rudenį įgalins įvykdyti panašų lygį 1955 ir 1956 metams.

Valstybės ir Federalinė valdžia proporcingai dadedą prie šiems reikalams nubaustuoto fondo. Jeigu Cuyahoga apskrities balsuotojai šio reikalo nepatvirtintų, apskrities, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių fondo sumažėjimas bent 50% visos apskrities patogumų ir reikmenų sąskaiton.

X Už Apskrities valdžios pastatą

Gal daug kas nustebtų sužinoję, kad mūsų apskrities valdžia neturi namų. Daugelis galvoja, kad tai yra Apskrities Teismo Rūmai. Iš tikrųjų tuose rūmose įvairūs apskrities valdžios skyriai išlaikomi nesutampa ir daugelį atvejų skolinai ir nuomoja vietas, kur tik įmanoma kituose pastatuose.

Jūs esate kviečiami balsuoti Už \$4.100.000 20 metų bonus išleidytiems su apskaituotomis 23/4 % patikonomis, pridėjimui prie \$3.250.000 jau patvirtintų Cuyahoga apskrities balsuotojų. Reikalingas 6 auštų namas bus statomas prie Ontaria, Lake Side Mall, dabar apskrities nuosavybės. Tai reikšia 7/10 cento kas \$100.

X Už senamesnio perstatymo Bonus

Pereitais metais Clevelando balsuotojai patvirtino \$7.000.000 šiai programai išleisti bonų. Tačiau niekas nebuvo įvykdyta, kadangi Augčiausias Ohio Telsmas nesprendė pagal statusą, dėl kurio reikalo buvo balsuota.

Tai pašalinti miestas dabar pasiūlė svarstyti pagal savo "home rule" teises, todėl reikalsas vėl pateks balsuotojų sprendimui.

Federalinė valdžia paskiria \$2 iš savo išdo prie kiekvieno miesto \$1. Balsuojant už \$7.000.000 senų namų pašalinimui ir naujų statymui Clevelandas tam reikalui turėtų 21.000.000.

X Už apskrities požeminio bonus

Judėjimo ir transportacijos šio didelio miesto centre problemos išsprendimas yra svarbus kiekvienam iš mūsų kiekvieną dieną. Per ilgai mes mėginom miesto centrą papildyti mašinomis, o ne žmonėmis.

Apskrities požeminis bus sujungtas su 13 mylių CTS Rapid Transit sistema dabar tiesiama iš keliopinių ir bus finansuojama \$350.000 įvairių reikalų 25 metų bonų, su 23/4% palūkanų. Ir jis pristatys jus iš namų į raštinę, į krautuvą ar teatrą — ir atgal!

Už namų šiandien vertą \$15.000 ir įvertinamą (taksų reikalams) \$7.500, taksų būtų apie \$3.75 per metus, arba centas į dieną.

Dabar mes galime parūpinti labiau patogią viešą transportaciją daugeliui žmonių, tai jie padarys daugiau vietos gatvėse tiems, kurie TURI važiuoti į miestą su mašinom.

Pasulytas apskrities požeminis geležinkelis padėtų žmonėms nuvykti ten, kur jie nori. Jis pralys pro Terminal, po Superior, Payne, East 17-tą ir Huron gatvėmis, su stotimis Rapid Transit traukiniai keliavims arti prie miesto centro. Penktos stotys išleis 72% darbininkų, pirkėjų ir lankytojų arčiau kaip 800 pėdų nuo jų norimos vietos.

Bendri rinkimai

antradienį, lapkričio 3, 1953

Citizens Committee FOR 5 Vital Issues

MAYOR THOMAS A. BURKE, pirmininkas HOWARD WHIPPLE GREEN, Co. pirmininkas
2007 Union Commerce Building • Cleveland 14, Ohio

Reikia atpiginti lietuvišką knygą

Geras fejtonas buvo įdėtas "Dirvos" 41 Nr. apie Joną Patamsį, kuris pergyveno tikrą šeimą tragediją ir turėjo daugybę nepasisekimų, nes padarė neatsargų žingsnį — nupirko už 3 dol. lietuvišką knygą... Taip jau yra, kad karčiamoj prager-ti kokią 12 dol. yra menkas, galima sakyti kasdienis dalykas, bet toks, anot Pulgio Andriūšo "tipelis", rangosi, kaip vėgėlė karštoj skauradoj, kai jam kas pasiūlo nupirkti už pora dolerių lietuvišką knygą.

Visi knygų leidėjai sako, kad lietuviškos knygos rinka siaurėja proporcingai su dipuku pra-sigvyvenimu. Jei taip toliau dės-sis, dar po 10 metų Amerikoj veik jokia lietuviška knygą ne-beišeis. Ar ne taip buvo 1938-1948 metais? Kodėl taip yra? Priekasčių yra daug. Ne tiek kalti yra automobiliai, namai ir televizijos, kiek bendras nukul-tūrėjimas, aplinkos įtaka ir lai-ko stoka. Išdirbus savaitėje 40 val. protą bukinantį darbą, ne-bėra noro ką nors skaityti, in-telektualinis akiratis siaurėja, prasideda dvasinė ubagystė, ku-rią čia matome kiekviename žingsnyje. Tada reikia prasima-nyti "good time", tad ir ima gerti kaip šaučiai prie kiekvie-nos progos ir baliavoja nuo penktadienio iki pirmadienio, o tada vėl prasideda valandos. Tad kam reikalinga knygą, jei nėra laiko ir noro ją skaityti? Tik gė-rimų rūšys gerėja kartu su pra-sigvyvenimu ir prasideda "faso-no laikymas"...

Skandinavai irgi mėgsta iš-gerti, bet ten yra ir kita tradi-cija: svarbiausiu buto papuoša-lu ir šeimnininko pasididžiavimu ten yra laikoma ne nublizginti baldai, kristalai ir panašūs niek-niekiai, bet knygų spinta. Apsil-anko svečias, tai šeimnininkas gaus progos parodyti naujausius leidinius ir ras apie juos kalbą, vadinas, ne tik lentynoj laiko, bet ir paskaito. Būdami skandi-navų kaimynai, mes irgi turėtumėm šią kultūringo žmogaus tradiciją perimti. Kartais atsi-tikus užkliūti pas mūsų ameri-koniškus "aristokratus", aš ap-sidairau ir jeigu ten nematau knygų spintelės, tai ir pasodin-tas į guminį minkštąsuoį su ny-lono aptraukalu pagalvojau sau: o vis dėlto čia tamsūs žmonės gyvena...

Yra ir kita medalio pusė: lie-tuviška knygą vis dėlto yra per-brangi. Karo metu Lietuvoje ir tremties dienomis Vokietijoje knygą buvo, palyginti, pigus da-lykas ir jį buvo perkama kelis-kart daugiau, negu prieškario arba dabartinių laikais. Tiesa, tada visi turėjo daugiau laiko skaityti. Tačiau žinau, kad ir dabar nemaža yra tokių mūsų tautiečių, kurie mielai knygą paskaito, bet mokėti po 2 ar 3 dol. už 200-250 psl. knygelių nėra visados išsigali. Leidėjų kaltinti ne-galima. Tai labai rizikingas biz-nis. Jie retai tegali ir geros kny-gos išparduoti 1000 egz. Tik pa-skaiciuokime: platintojui ir rek-lamai tenka skirti mažiausia 30%, tas nenaudėlis autorius ir-gi nenori viena tik "garbe" pa-sitenkinti, bet pretenduoja bent į 10% honoraro, tad leidėjui lie-ka vos 25% arba 75 ct. už par-duotą knygą, kurios kaina 3 dol. O jeigu bus parduota tik 500 egz., jeigu platintojai neat-siskaitys (tokių "knygos para-zitų" irgi pasitaiko), tada jokie uždabio nebus, bet teks padeng-ti nuostolius.

Reikėtų pabandyti šit kas: knygos kaina vietoj 3 dol. su-mažinti iki 75 ct. Tačiau tada turėtų būti jos parduodama ne-mažiau kaip 5,000 egz. Sunku pasakyti, ar tai pavyktų, tačiau vertėtų pabandyti. Atsiminkime kaip buvo Nepr. Lietuvoj su laikraščiais. Pradžioje savait-raščiai kaštavo apie 12 litų me-

DR. J. BALYS

tams, jie buvo mėklai ir teturė-jo vos po kelis tūkstančius skai-tytojų. Nei vieno jų leidimas neapsimokėjo, turėjo juos rem-ti partijos ar valdžia. Naują ga-dynę praejo "Mūsų Rytuosius" metinę prenumeratos kainą niu-mušdamas iki 3 litų. Po poros metų laikraščių skaitytojų atsi-rado per 100,000. Tada jau laik-raščio leidimas apsimokėjo, jis galėjo brangiai parduoti vietą skelbimams, mokėjo autoriams puikius honorarus ir suteikė ge-rus bendradarbius. Buvo ne tik popierius, bet kiekvienas galėjo rasti ko pasiskaityti. Žinoma, pradžioje reikėjo paramos iš ša-lies, bet netrukus laikraštis pa-ties pradėjo pats išsiversti ir iš-eidavo dukart savaitėje. Ir vis už tuos pačius 3 litus, plius dar po kelias stambias ūkiškas kny-gas priedų per metus. Atsirado ir daugiau pasekėjų: "Ūkininko Patarėjas", "Mūsų Laikraštis" ir kt. Svarbiausias dalykas bu-

vo tas, kad savaitraščių kaina buvo numušta, o jų tiražas ir kokybė nepaprastai pakilo.

Štai kodėl reikėtų kam nors surizikuoti ir pradėti leisti "Pi-giąją Biblioteką". Pigią, bet ge-rą. Žinoma, pirmiausia reikalin-gi tie 5,000 skaitytojų. O vis dėlto reikia manyti, kad jų atsi-rastų: argi mes jau esame tokie dvasios ubagai ir tokie laukiniai žmonės?

Dėl skaitytojų prieaugliaus, tai jo tol nebus, kol leidėjai vaikams skiriamas knygas spaus-dinasi suaugusių šriftu. Žinokime, kad Amerikos mokyklose visi vadovėliai ir vaikų knygos spausdinami stambia šriftu, tad lietuvišką knygą su smulkiu šriftu jaunieji skaitytojai nenori imti į rankas ir skundžiasi, kad raidės juda, kaip skruzdės. Jei leidėjas nori duoti knygą 10-12 metų skaitytojams, tai pirmą turi pažūrėti, kokių šrif-tų spausdinami 5-6 skyriaus va-dovėliai ir maždaug tokį šriftą duoti lietuviškai vaikų knygai.

Kaip mano tvarkytis SLA

Pasibaigus Pildomosios Tary-bos posėdžiui rasta reikalinga sukviesti New Yorke esančių laikraščių agentus ir painfor-muoti juos apie SLA naujuo-sius sumanymus ir darbus.

SLA prezidentas adv. K. J. Kalinauskas pabrėžė didelę spau-dos reikšmę visuomenės gyve-nime. Ir kreipėsi į laikraštinių-kų prašydamas tarpininkauti tarp SLA ir visuomenės. Susi-vienijime bresta nauji pakeiti-mai, kurių tikslas pritaikyti nuostatus naujiems gyvenimo reikalavimams ir praplėsti ap-draudos, programą taip, kad jau niekas iš lietuvių neturėtų rei-ka-lo kreiptis į svetimą. Apdraudos kompanijos iš dalies pralenkė fraternalios organiza-cijas, todėl, kad jų agentai dau-giau išlavinti ir geriau moka prie žmonių prieiti. Todėl pro-jektuojama įsteigti tris šrifis, kurių priešakyje stovės apdrau-dos specialistai-ekspertai. Jie sumodernins visą organizacinį darbą.

SLA reikalų vedėjas dr. M. J. Vinikas papildydams šį pra-

nešimą plačiau aiškino apdrau-dos programos pakeitimus ir naujus sumanymus. Paskutiniu metu ypatingai pasidarė popu-leri dviejų rūšių apdrauda, ku-rią praktikuoja dauguma ap-draudos kompanijų. Pirmoje el-lėje ligos ir nelaimingų atsitiki-mų apdrauda. Šios apdraudos pasiūlymai, privačių agentų da-romi, dažnai suvilioja ir mūsų žmones. Todėl manoma, šią ap-draudos rūšį taip praplėsti, kad norintieji galėtų apsidrausti ir stambesniems sumonims ir ne-reikėtų jiems kreiptis pas kitus draudėjus. O antroji apdraudos rūšis dabar madoje dėl savo praktiškumo, tai senatvės pen-sijos apdrauda. Apsidraudęs ga-lės 65 m. sulaukęs arba tam tikrą pensiją gauti, arba vien-kartinę pašalpą.

Bet Susivienijimas teikia ir fraternalę globą, kurios jokioje privačioje kompanijoje negali rasti. Pavyzdžiui, jau veikia At-lantic City SLA poilsio namai, dabar tokie pat namai steigiami Chicagoje, o vėliau gal kitur. Susivienijimas suteikia savo na-riams lietuvišką brolišką globą ir skatina bendrą lietuvišką veiklą.

Tolimesnio pasikalbėjimo me-tu atkreiptas dėmesys į dvi lie-tuvių visuomeninio gyvenimo problemas, kurios svarbios ne tik vienam Susivienijimui. Čia turimas galvoje čia gimusio jau-nimo susilaikymas nuo lietuviš-ko organizacijų ir naujųjų atei-vių taip pat šaltas atsiliepimas į senų darbuotojų kvietimą pa-pildyti ir pagyventi jau esamas organizacijas.

Greičiausia turėjo pagrindo adv. P. Kalinauskas, kai sakė, jog patys tėvai jau seniai darė tą klaidą, kad savo vaikų nera-gino į lietuvišką veiklą, vieni nešdami visą našta. Vaikai tik girdėdavo savo tėvų nusiskun-dimus, jog organizacijose daug rūpesčių, tad jiems ir neatsira-do noro jose dalyvauti. Dabar reikia iš naujo jaunimą skatin-ti į bendrą darbą.

Įvairių sanprotavimų buvo pareikšta dėl naujųjų ateivių, visiškai menko dalyvavimo Su-sivienijime. Bet visi griežtai nei-giamai įvertino naujųjų ateivių tam tikrą apsilėidimą. Pokalbio dalyvis adv. J. Virbalis stebėda-masis pareiškė, kad Susivieniji-mas, kurs ir turtingas ir patiki-mas ir plačiai išsišakojęs, vistiek nepatraukia į save naujų ate-i-vių. Jo nuomone, jeigu jis būtų ir silpnas ir neturtingas, vistiek būtų palaikytinas, nes tai lietu-

Studentams

Eilė kolegų iš rytinių pakra-čių mus prašė suorganizuoti grupinę kelionę į Clevelando stu-dijų dienas, rengiamas Liet. Stud. S-gos lapkričio 27-29, Pa-dėkos šventės savaitgalį. Tikė-damasi, kad tokia kelionė lietu-viškoj studentiškoj draugijoj ne tik pakels studijų dienų jaunat-višką nuotaiką, bet ir suteiks vienkartinę galimybę paben-drauti studentams iš įvairių apylinkių, šiaip retai krūvon be-sueinantiems, LSS JAV Centro Valdyba numato rytinių pakra-čių studentams suorganizuoti kelionę į Clevelandą bendru au-tobusu.

Ekskursijos autobusas išvyks iš Bostono lapkr. 25 d. popiet ir grįš lapkr. 30 d. iš ryto. Bus priimami bendrakeleiviai Wor-ceteryje, Hartforde, New Yorke. Jeigu autobuse, kaip galima pramatyti, neliks nei vienos tuš-čios iš 37 vietų, bileto kaina į abu galus bus apytikriai 24 dol. Nakvynę studijų dienų daly-viams parūpins Clevelando sky-rius.

30 VAL. LIETUVISKOJ PLAUKIANČIOJ SALOJ

Kiekvienas kolega-ė, kuriam rūpi lietuviški ir akademiniai reikalai, ir kuris nori praleisti neužmirštamą Padėkos šventės savaitgalį savo akademinei draugijoj, kviečiamas pasinau-doti šia proga ir tuoj pat pranešti apie savo dalyvavimą Cen-tro Valdybos sekretoriui R. Mie-želiui, Harvard University, Grad. School of Bus. Adm., Mor-ris Hall B-42, Boston 63, Mass. Kadangi reikalinga pasamdyti autobusą, dalyviai prašomi iš-syk prisiųsti 5 dol. avansu.

Manoma, kad iš naujųjų ate-i-vių tarpo pakviesti organizato-riai galės naujuosius ateivius įtikinti, jog Susivienijimo never-ta pamiršti.

J. Ašvėnis

Į Clevelando studijų dienas kviečiame visą lietuvišką jauni-mą. Negalėdami šiuo metu už-tikrinti, kad nestudentams ra-sis autobuse vietas, prašome betgi visus mūsų bičiulius, kad ir nestudijuojančius, taip pat registruotis pas CV sekretorių. Pirmas užsiregistravęs — pir-mas gaus bilietą.

Tenielika lietuvių studento ar studentės, kuris gali susižvejoti bilietą kaina, kuris nevažiutuų drauge su mumis visais į Cleve-landą!

Liet. Studentų Sąjungos JAV Centro Valdyba

PHILADELPHIJOS STUDENTAMS

JAV Lietuvių Studentų Są-jungos Philadelphia's skyriaus susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 1 dieną, 3 v. p. p., Lie-tuvių Pašalpinio Klubu patalpo-se, 928 E. Moyamensing Ave., ketvirtame aukšte. Bus renka-ma nauja valdyba. Visi studen-tai, kėtiną studijuoti ir laikinai nutraukusieji studijas bei jau baigusieji nariai nuosirdžiai kviečiami atsilankyti.

Valdyba

Dr. Walter Seifrieder išrinktas naujuoju vakarinio Berlyno bur-mistru (majoru). Pastarojo ka-ro metu yra buvęs komunistų belaisvė ir labai gerai supranta jų siekius.

VISI ŽMONĖS BUS VALDŽIOJ

McDERMOTT

ESANT MAJORU

Balsuokite už

X WILLIAM J. McDERMOTT

RETAIN

JUDGE.

JOHN V. CORRIGAN

CLEVELAND MUNICIPAL COURT

APPOINTED BY GOV. FRANK J. LAUSCHE

QUALIFIED, CONSCIENTIONS, FAIR

Wm. CONNOR, Chm.

TV SERVICE

in your home

daugiau 90% JOSŲ TELEVIZIJOS PATAISYMŲ GALIMA ATLIKTI JOSŲ NAMUOSE

EX. 1-7990

CLEVELAND TV CONTRACTING

4530 St. Clair Avenue

Mes esame jau 7 metai šioj tarnyboj

Vaiduokliai, dvasios, raganos ...visi norės Coke

Pripildykite šaldytuvą apsalusiais Coca-Cola buteliais... ir jūs esate pasiruošę vaisingai pūmti Halloween'o svečius. Turėkit užtektinai — gaukite Coke dėžę šiandien.

BOTTLED UNDER AUTHORITY OF THE COCA-COLA COMPANY BY CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY

"Coke" is a registered trademark. © 1953, THE COCA-COLA COMPANY

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, va-karams biuletenus, vestuvių pakvieti-mus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

Here's your chance to

SAVE \$12.95

A complete Hoover Cleaning ensemble for the price of the Cleaner alone

Special limited offer...you get this complete set of cleaning tools FREE of extra charge!

when you buy this new Model 115

HOOVER

Low Down Payment Easy Monthly Terms

TRIPLE-ACTION CLEANER

About Model 115 Hoover

The ideal cleaner for the modern housewife. Lightweight, compact, easiest to use and to store but every inch a Hoover. Has Hoover's famous Triple-Action cleaning principle—it beats, as it sweeps, as it cleans. Gets the deep down dirt that other cleaners leave imbedded in the pile. Its gentle ultra-cleaning gives greater life to your floor coverings, keeps colors fresh and new looking much longer. Cleaning tools easily attached.

About the Cleaning Tools

For all above-the-floor cleaning. Help cut your cleaning time in half. Set includes—

- 1 Converter for quick, easy at-tachment of hose and tools.
- 2 Long lightweight, flexible hose.
- 3 Extension tube.
- 4 Brush for cleaning and dust-ing upholstery, drapes, walls, bare floors.
- 5 Crevice tool for furniture, ra-diators, etc.

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park Ave.

EX 1-0911

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

QUO VADIS IR LIUTERIS

Prieš porą metų Amerikoje pasirodė Europoje gaminta kino filmas "Quo Vadis", vaizduojanti kokiomis sunkiomis sąlygomis ankstyvieji krikščionys pradėjo savo naują tikėjimą skleisti ir kas jiems pavyko išverčiant iš pagrindų pagoniją Europoje.

Dabar, pasirodė kita, taip pat Europoje gaminta filmas "Martin Luther", vaizduojanti Liuterį ir jo pradėtą darbą.

Nors Liuteris ir jo pasekėjai atplėšė daug Europos žmonių iš Romos katalikų bažnyčios, bet reikia daleisti, kad jų toks žygis prisidėjo prie Romos katalikų bažnyčios sustiprinimo, nes popiežiai, patyrę katalikų tarpe vykstančius negalavimus, ėmėsi padėti gelbėti. Kaip paskira tikyba Romos katalikų bažnyčia dabar yra geriausiai organizuota.

Vienuolis Martinas Liuteris neturėdamas tikslo atakuoti Romos katalikų bažnyčią, parašė savo 95 klausimus, kuriuos jis teigė, kad teisingi, kai spalio mėn. 31 d. Dominikonas vokiečių Wittenberge, Vokietijoje, pradėjo skelbti už pinigų duodamas indulgencijas. Liuteriui tas pasirodė nesutaikoma su krikščionybe, kaip jis ją suprato. Tos jo tezės, parašytos lotyniškai, buvo taikomos augštuomenėi, idėjų savo rašta, priliptę prie bažnyčios durų, kvietė įdomiaujančius tais klausimais suėiti su juo į diskusijas. Bet jo raštas tuoj buvo išverstas į vokiečių ir į kitas kalbas ir pradėjo plisti visoje Europoje.

Kadangi Liuterio Wittenbergas dabar rusų rankose, filmas gaminta 12-to šimtmečio Maulbronn vienuolyne, Eberbach vienuolyne ir Eltville pilyje.

Kaip istorija nusako, iš mažo Liuterio pradėto darbo, įpūsta didelė ugnis, kuri paėmė Europoje šimtus tūkstančių gyvųjų.

Baudžiauninkų sukilimai

Liuteris sau į talką laimėjo Vokietijos diduomenę, kuriai pasirodė proga pačiuoti savo kontrolės bažnyčių nuosavybę ir sulaukyti pinigų plaukimą į Romą.

1525 metais įvyko baudžiauninkų sukilimas prieš Vokietijos feodalinius baronus ir kunigaikštis. Baudžiauninkai taip pat, "Dievo teisybės varden", pradėjo karą prieš savo spaudėjus ir išnaudotojus. Šimtai pilių ir vienuolynų nuėjo dūmais ir įtūžė baudžiauninkai nužudė daug didžiųjų. Tą sukilimą nugalinti pavyko nužudant apie 10,000 sukilėlių. Liaudis po to Liuterį pradėjo vadinti "Dr. Luegner", melagiu, jo skelbiamas mokslas, sakė jie, taikomas ne jiems, ir baudžiauninkų reikalai niekiek nepagerėjo.

Kaip Liuteris tikėjosi, jis buvo ekskomunikuotas. 1520 metais popiežius atsiuntė jam bulę, kurioje Liuteris buvo pasmerktas kaip eretikas, duota 60 dienų pasitaistyti ir gailėtis dėl savo išsišikimo. To neįspildžius jis ekskomunikuojamas ir po indoktu patenka visi, kas tik jo os ar su juo reikalus turės.

Vokiečių vyriausybė turėjo tokiu būdu Liuterį pavesti bažnyčios teismui. Bet niekas nemanė jį suimti. Ta bulė dar labiau suerzino Vokietijos diduomenę. Jausdamas užpakalyje savęs daug pritarėjų, ar bent tokių, kurie nenorėjo jį persekioti, Liuteris, sukvietęs savo pasekėjus, sukūręs lauką už Wittenbergo miesto sienų, popiežiaus Leono X jį pasmerkiančią bulę sudegino.

Worms mieste, 1521 metais suaukštame seime tuo reikalu,

popiežiaus atstovus ir šventos Romos Imperijos imperatorius, jaunas karštas katalikas, savo įtaka pravedė Worms Ediktą prieš Liuterį, bet jo vykdymas taip ir sudilo. Liuteris, laikinai draugų paslėptas Wartburgo pilyje, kad įtūžimas atvestų, 1522 metais išvertė bibliją į vokiečių kalbą taip, kaip jis manė, kad turėtų būti.

1529 metais imperatorius gavęs laisvesnio laiko savo karų pertraukoje, vėl suaukštė seimą Speyer mieste, norėdamas atnaujinti Worms seimo nutarimą eretikus persekioti. Bet liuterizmas jau buvo plačiai paplitęs, ir kunigaikščiai bei miestai, kurie jau laikėsi naujojo mokyimo, parašė imperatoriui savo protestą, tikrindami, kad Jokia dauguma negali panaikinti 1526 metais Speyer seimo nutarimo, kur imperatoriui nedalyvaujant, buvo nusispręsta kiekvienam Vokietijos valdovui pasirinkti tokį tikėjimą, kokio jis nori savo pavaldiniams. Nuo to protesto ir atsirado dabar populiarius pavadinimus protestantai.

Liuterizmas nulėmė vakarų istoriją

Išties šimtą metų po Liuterio mirties besitęsusi kova tarp katalikų ir protestantų tose šalyse kur protestantai rado sau šalininkų, buvo žymiausia to šimtmečio istorijos lėmėja. Vokietijoje, Šveicarijoje, Prancūzijoje, Olandijoje ir Anglijoje priešimasis Romos bažnyčiai atnešė suirutę, karus ir žymias permainas, nustačiusias tolesnę tautų ir jų kaimynų istoriją.

Šveicarijoje protestantizmui vadovavo vienuolis Zwingli. Anglijai ir Amerikai geriausiai patiko Kalvino mokymai, kurių pagrindas buvo įkūrimas Presbyterijonų bažnyčios.

Rimtą protestantams atsparą Europoje sudarė ispano Loyolos įsteigta Jezučių draugija 1538 metais. Jezučiai, galima sakyti, išgelbėjo ir Lietuvą nuo persivimo į protestantizmą.

Lietuvoje, lenkų įtakoje esančiai dvasiškai sudarius nepašaukiamą padėtį, ne taip seniai apsikrikštijusių lietuvių tarpe apie 1525 metus, iš Prūsų ateinantis protestantizmas rado žymų pritarėjų. Didkunigaikštis Zigmantas Augustas, kaip ir Anglijos karalius Henrikas VIII, pasinaudojo to laikotarpio anti-popiežišku bruzdėjimu persikirti su savo nekenciamomis žinomomis ir vesti kitas, kada katalikų bažnyčia tai draudė. Zigmantas Augustas pasidarė prielankus protestantams. Artimiausias didkunigaikščio patarejas Mikalojus Radvila Juodasis pasidarė Lietuvoje protestantų vadu ir uoliausiu protestantizmo skleidėju.

Šimtas metų prieš Liuterio laikus, Čekijoje buvo pagarsėjęs Jonas Huss, davęs pradžia husitų, prieš Romos bažnyčią kovotojų, bruzdėjimui. Kaip eretikas, jis buvo nusmerktas ir sudegintas ant laužo būdamas 42 metų amžiaus (1373-1415). Tačiau jo pasekėjai lengvai ne nusilenkė, ir buvo kilęs rimtas karas. Savo varžytinėse su Jogailla ir lenkais, Vytautas norėjo sudaryti sąjungą su husitais čekais, ko čekai labai troško, tačiau popiežiui ir imperatoriui darant spaudimą, sužinojus "iš krypties iš tikrojo kelio" Vytauto planus, jis apsislėpė nuo heretizmo priekaištų, pasiūdamas į Čekiją Zigmantą Kaributaitį, savo vietininku.

Liuteris išgyveno iki natūralios mirties 63 metus. Mirė 1538 metais.

Brocktone prieš šešt. mokyklą

Mokslo metai jau seniai prasidėjo, bet šeštadieninė liutunistikos mokykla dar neveikia. Jai negaunamos patalpos. Parapijos mokyklos patalpų neduoda klebonas, o kitas surasti nėra lengvas reikalas. Viena, mokyklos reikalams ne kiekvienos patalpos tinka. Antra, jei negalima gauti lietuvių lėšomis statytą ir išlaikomą patalpų, tai dar sunkiau, tokias gauti pas svetimus, kuriems ne visuomet suprantamas mūsų noras išlaikyti lietuvių šią kraštą.

Nuo įsteigimo dienos, t. y. nuo 1950 m. gegužės 20 d. šeštadieninė liutunistikos mokykla naujosios parapijos mokyklos patalpoje. Šiais metais klebonas Strakauskas kategoriškai pareiškė, kad neleis tose patalpose dirbti šeštadieninei liutunistikos mokyklai. Rugpjūčio 15 d. nuvykusi pas kleboną tremtinų komiteto ir šeštadieninės mokyklos vaikų tėvų komiteto delegacija neįstengė klebono perkalbėti ir išprašyti patalpų mokyklos reikalams. Sakoma, pasikalbėjimas buvęs aštrus ir platus. Kaip paprastai, klebonas aiškines savo nuopelnus ir nusiskundęs, kad jis nepakankamai geriamas.

Parapijos mokyklos patalpų nedavimas šeštadieninės mokyklos reikalams nebuvo staigmena. Su tokia galimybe buvo skaitomasi nuo seniai. 168 dol. reikalavimas už naudojimąsi patalpomis, nuolatinis šeštadieninės mokyklos kaltinimas už sunaikinimus ir netvarką mokyklos patalpose rodė, kad ruošiamas dirva jos išvairumui iš tų patalpų. Birželio 7 d. klebono pranešimas bažnyčioje, jog jis uždars "subatos mokyklą", patvirtino įtarimą, kad klebonas siekia ne tik iš patalpų išmesti, bet iš viso uždaryti mokyklą. Kitomis progomis jis to aiškiai nepasakė, bet vistiek duoda suprasti, kad šeštadieninė mokykla nereikalinga. Savo nusistatymui patremti jis naudoja du argumentus: 1. parapijos mokykloje pakankamai mokoma lietuviškai, 2. lietuviškai mokyti turi vietiniai, bet ne tremtiniai, kurie grįš į Lietuvą, kai ši bus išlaisvinta.

Mūsų klebono poziciją liutunistikos mokyklos reikalų gražiai pavaizduoja rugpjūčio 2 d. parapijos biuletenis, kuriame (kalba netaisyta) klebonas rašo: "Neparsenysiausiai Putnam Conn. prie Nekalto Pradėdimo Seselių Vienuolyno įvyko suvažiavimas visų Lietuvių Seselių Amerikoje Kongregacijų. Suvažiavimas audė ateičiai pastovumą parapijos mokyklų, ypatingai klausyme, kaip geriau būtų galima jaunajai kartai įdiegti lietuvių jausmą. Buvo tame suvažiavime daug atsižymėjusių mokslineiškų Tremties. Jie viešai perspėję už visus praeities šmeižtus ir niekinančius kritiko žodžius kurie buvo taikomi Lietuvaitėms Seselėms Mokytojoms. Tremtiniai prisipažino kad mūsų Lietuvaitės .. vienintelės .. sulaukančios ištautėjimo bangą. Piliausiai pripažino jų metodų mokyklos. Mes pradėjome ir toliau tęsime savo lietuvių darbą su jaunimu. Kada visi tremtiniai sugrįž atgal į Brangiąją Lietuvą, su didžiausiu pasidavimu jie galės džiaugtis kad Amerikoje likę lietuviškasis jaunimas neištautės. Kolei mes turėsime savasias lietuviškas parapijas ir JOS MOKYKLAS .. ir LIETUVAITES SESELES toliau eis lietuvių darbas. Gailu, kad randasi žmonių, kurie viešai skelbia nesamones ... "kad Amerikoje gime kunigai ir Seselės .. mokytojos nemoka lietuviškai mokytojauti". ... Argi gali rasti didesnis juokas ... Mums visiems turėtų būti didžiausias džiaugsmas kad čionai Amerikoje gimes jaunimas .. Lietuvių tėvų mokiną lietuvių

kalbą .. gramatiką .. istoriją geografiją ..."

Beveik kiekvieną sekmadienį per pamokslus klebonas giriasi liutunistinių dalykų mokymu mokykloje. Jis aiškina, kad dabar (suprask, kai išvairytą šeštadieninė mokykla) niekas neina mokyklos turto. Pasak jį, liutunistikos dabar mokinais keli šimtai vaikų, o ne keli, kaip anksčiau (šeštadieninės mokyklos veikimo metu).

Iš tikrųjų parapijos mokykloje įvestos lietuvių kalbos pamokos ne dabar, bet žymiai anksčiau. Tik į tas pamokas niekas rimtai niekuomet nežūrėjo, nežūrė ir dabar. Lietuviškai moko vienuolės, kurios labai stengiasi, bet negali daugiau išmokyti, negu jos pačios mokė. O jos kalba lietuviškai puošėtinai, bet rašybos nemoka, kaip pats kun. Strakauskas. Lietuviškiems dalykams vaikai nepergrupuojami, bet mokomi tomis pačiomis klasesimis, kaip kitų bendrų dalykų. Todėl nesunku suvokti, kokie yra vaikai, kurie puikiai kalba lietuviškai, pagal savo amžių gerai skaito ir rašo lietuviškai, o taip pat vaikai, kurie nė vieno žodžio nemoka lietuviškai. Tokiomis sąlygomis net geriausias mokytojas nieko neišmoks.

Taip dėl kun. Strakausko nusistatymo prieš šeštadieninę liutunistikos mokyklą šeštadieniais lietuvių išlaikomos parapijos mokyklos patalpos stovi tuščios, bet jose negali lietuviškai mokyti vaikai, kurių tėvai supranta, kad lietuvių šiam krašte pareina nuo to, kiek ir kaip jaunimas bus mokomas lietuviškai. Kun. Strakauskas mano, kad lietuvių būs naudingiau; jei tie vaikai trankysis gatvėmis, draugais, su gatvės vaikais, negu jie mokytųsi lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos, lietuvių dainų, reikėjo mylėti savo tėvų žemę ir dirbti jos gerovei. Idomus "patriotas".

Tremtinių komitetas su šeštadieninės mokyklos vaikų tėvų komitetu deda pastangas gauti patalpas šeštadieninei mokyklai. Bet laikas bėga nesugrąžinamai, kiekvienas praėjęs šeštadienis be mokyklos neša lietuvių didelius nuostolius, už kuriuos atsakomybė krenta kun. Strakauskui, neleidžiančiam veikti šeštadieninei mokyklai parapijos mokyklos patalpose. Atsilaus tėvus, paaiškėjo, kad 45 vaikai lankytų šeštadieninę mokyklą, jei ji gautų patalpas ir veiktu.

DETROITO BALF SK. SUSIRINKIMAS

1953 m. lapkričio mėn. 1 d. sekmadienį, tuojau po pamaldų (apie 12 val. 30 min.) buv. lietuvių svetainėje įvyks visuotinis Detroito Bendrojo Amerikos Lietuvių Salpos Fondo 76-to skyriaus narių susirinkimas.

Susirinkimo metu bus patiekta apyskaita viešosios rinklėvos, įvykusios spalio mėn. 3 d. Detroito ir spalio mėn. 10 d. Hamtramcke.

Skyriaus Valdyba kviečia narius ir BALFo tikslams prijaunčius Detroito lietuvių skaitlingai šiame susirinkime dalyvauti.

Detroito BALFo 76-to Skyriaus Valdyba

Seniausias ir gražiausias iluotruotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS
Įsteigė kompozitorius
A. VANAGAITIS
Kalna metams \$3.00
Susipažinti siunčiamas dovanai.
6755 So. Western Ave.
Chicago 36, Ill.

Clevelande Apylinkėse

Clevelando Bendruomenė

"Dirvos" redakcijai sutikus, A. L. B-nės Clevelando Apylinkės Valdyba pradeda naudotis šiomis skiltimis, informuodama Clevelando Bendruomenę bėgamaisiais klausimais. Tikimės, kad tai pasitarnaus Valdybos pastangoms sudaryti artimesnį ryšį ir didesnę susidomėjimą Bendruomenės veikla ir jos ateities siekiais.

SENIONAI

Apylinkės Valdybos paskelbtam solidarumo mokesčiui vajui įvykdyti, apylinkė yra jau suskirstyta į 22 seniūnijas. Seniūnais yra sutikę: Viktoras Palubinskas, Ignas Verbyla, Kazys Gaižutis, Petras Bielinis, Petras Klorys, Juozas Damušis, Vladas Bacevičius, Juozas Krygeris, Antanas Mikoliūnas, Antanas Jonaitis, Vytautas Balašaitis, Juozas Venclovas, Pranas Alekna, Aleksas Banys, Stasys Lazdinis, Vaclovas Kasakaitis, Otonas Liutkus, Antanas Nasvytis, Vaitiekus Morkūnas.

Seniūnai turi Valdybos raštiskų įgaliojimus mokesčiui rinkti. Valdyba prašo visus Bendruomenės narius, dar neužsimokėjusius solidarumo mokesčio, noriai talkininkauti seniūnams, kurie šiomis dienomis pradės vajų vykdyti. Clevelando apylinkėje metinis solidarumo rokestis už 1953 metus yra nustatytas 2 doleriai. Gi šalpos reikalams prašoma ta proga aukoti bent po pusę dolerio.

SUSIRINKIMAS

Lapkričio 8 d. 11.30 val. lietuvių klubo patalpose Ekonominė Taryba, apylinkės susirinkimo nutarimu, aukia susirinkimą Apylinkės vasarinės sodybos įsigijimo ir lietuvių Namų remonto klausimams svarstyti. Kviečiami dalyvauti visi B-nės nariai, šiais klausimais besidomij.

PARENGIMAI

Bendruomenės parengimų kalendoriuje įregistruota:
a) Lietuvių Studentų Sąjungos Clevelando skyriaus lapkričio 27-28 dienomis organizuojamos studijų dienos, ir
b) tos pačios Sąjungos sausio 10 d. lietuvių salėje rengiamas vakaras, dalyvaujant A. Kačausko Aitvarų kvartetui.

BENDRUOMENĖS ATSTOVAI I LIETUVIŲ SEIMĄ

A. L. B-nės Clevelando Apylinkės susirinkimas savo atstovais į lietuvių seimą Chicagoje išrinko: Stasį Barzduką, Kazį Karpių ir Alfonsą Mikulskį.

BUDIME

Apylinkės valdyba praneša, kad Valdybos nariai antradieniais ir penktadieniais, nuo 7 iki 9 val. vakaro, budės "Dirvos".

PADEKA

Clevelando lietuvių skautų tėvų ir rėmėjų v-ba dėkoja išvardintiems asmenims ir organizacijoms už paramą vykdyto piniginių vajaus skautų veiklai padėti:

22 dol. — Z. Jankus.
12 dol. — L. V. L. S-gos Clevelando kuopa.
10 dol. — S.L.A. 14 kuopa, Juzė ir Jonas Daugėlai, A. Nasvytis, V. A. Maurušaitis.
9 dol. — L.R.K.S.A. 8-ta kuopa.
7 dol. — V. L. Ramanaukas.
5 dol. — J. Augustinavičius.

Lapkričio 15 d. susitinkam DIRVOS VAKARE

PROGRAMA IŠPILDO:

Solistė NATALIJA AUKSTUOLIENĖ,

Clevelando studentų trio:

REGINA MALCANAITĖ — I sopranas,

NIJOLĖ BARTUŠKAITĖ — II sopranas,

IRENA ŽILINSKAITĖ — altas

vadovauja ALG. BIELSKUS

DRAMOS AKTORIUS

VITALIS ŽUKAUSKAS

PIRMĄ KARTĄ CLEVELANDE

BILETAI JAU PARDUODAMI DIRVOS REDAKCIJOJE

Po programos šokiai ir turtingas bufetas

Vakaras Lietuvių salėje

PRADŽIA 5 VAL.

SLA 136 KUOPOS

SUSIRINKIMAS

įvyksta lapkričio 1 d. 11.30 val. Lietuvių salėje.

TEISEJO W. J. McDERMOTT PAGERBIMAS

Pagerbimas įvyks lapkričio mėn. 1 d. Cleveland Hotel patalpose. Į tą pagerbimą pakviestos visos Clevelando tautinės grupės.

Lietuvių atstovai, kurie rūpinasi, kad tam pagerbime mūsų būtų daug ir gražiai pasirodytume, ponias ir paneles kviečia atvykti apsirengusias tautiniais rūbais.

Ne visiems, kurie norėtų tame pagerbime dalyvauti, dėl neturėjimo adresų, pakvietimų buvo galima išsiųsti. Todėl norintieji ir galintieji dalyvauti skambina telefonu Armonaitė Danutei. Pakvietimai tuoj bus išsiųsti. Bet pakvietimus gavusieji raginami pagerbime tikrai dalyvauti. Pagerbimo dalyviai jokių išlaidų neturės.

Comopolitan Lietuvių Komitetas

TEISEJAS J. V. CARRIGAN

yra kandidatas į Municipal Court teisimą. Rinkimai lapkričio 3 d. Jis yra buvęs du terminus atstovu House of Representative. Turi labai gerus davinius. Yra baigęs John Carroll universitetą ir Western Reserve universitetą. Gyvena: 14431 Alger Ave.

Cleveland ir APYLINKĖSE

P. J. ŽIŪRIO 60 METŲ MINEJIMAS

Ivyko Avon Lake, p. Žiūrių rezidencijoje. Minėjimą pravedė Alg. Nasvytis. Minėjime kalbėjo: J. Bačiūnas, St. Barzdukas, K. S. Karpius, St. Nasvytis, J. Augustinavičius, A. Zdanis, kun. Neimanas, pats sukaktuvninkas P. J. Žiūrys ir H. Žiūrienė. Sukaktuvninkui buvo įteikti keli adresai ir pavienių asmenų bei organizacijų dovanos. Minėjime dalyvavo per 70 asmenų.

Dauguma apgailestavo, kad minėjimas nebuvo rengtas Clevelande, didesnėse patalpose, kur būtų galėję dalyvauti daugiau lietuvių, norėjusių sukaktuvninką pagerbti.

Sukaktuvninkas gavo daug sveikinimų laiškais ir telegramomis.

DIRVOS VAKARAS

Ivyksta lapkričio mėn. 15 d. Lietuvių salėje. Pradžią 5 val. vakaro.

Programą išpildo solistė Natalija Aukštuolienė, Clevelando studentų trio (R. Malcanaitė, N. Bartuškaitė ir I. Žilinskaitė) vadovaujamas Algirdo Bielskaus ir dramos aktorius Vitalis Zukauskas. Programa bus nuotaininga ir originali.

Biletai į vakarą jau parduojami Dirvos redakcijoje. Neveluokit nusipirkti ar telefonu užsisakyti. Biletai po \$2, 1.50 ir 1.00.

Po koncertinės dalies, geram orkestrui grojant šokiai ir turtinas bufetas.

Visi clevelandiečiai maloniai kviečiami atsiminti Dirvos vakarą ir praleisti smagioje nuotainkoje.

CHICAGIEČIAI CLEVELANDE

Chicagiečių viešnage Clevelande prasidėjo jiems suruoštu priėmimu Lietuvių salėje. Priėmimą organizavo Čiurlionio ansamblis, talkinamas Ateities klubo, kuris ir rengė chicagiečių koncertą.

I koncertą WHK salėje susirinko per 500 svečių. Chicago vyru choro ir solisto St. Baranauko koncertą reikia skaičiuoti vykusiu, darniai praskambėjusių ir clevelandiečių šiltai priimtu.

LANKESI PONIA IR J. BAČIONAS

J. J. Bačiūnai, iš Tabor Farm, Clevelande viešėjo tris dienas. Jie dalyvavo J. P. Žiūrio sukakties minėjime, Dirvos redakcijoje tarėsi dėl A. Vanagačio knygos spausdinimo baigiamųjų darbų, sekmadienį buvo chicagiečių koncerte ir susitiko su eile pažįstamų.

VIESNIOŠ IŠ DAYTON

Pas A. Zdanis viešėjo viešnios — Helen ir Juzefina Žilinskaitės iš Dayton, Ohio. Viešnios, drauge su A. Zdanais dalyvavo P. J. Žiūrio sukakties minėjime ir chicagiečių koncerte.

JORŲ SKAUTAI PARSIVEŽĖ LAIVĄ

Praėjusį šeštadienį jūrų skautai parsivežė savo laivą iš Ash-tabula, Ohio. Laivas yra 26 pėdų ilgio 8 irklų, dviejų stiebų — Jolly Rodgers Lifeboat. Laivui reikalingas remontas ir patys jūrų skautai remonto darbą jau pradėjo. Taip pat susitarta su East Lake Jacht klubu dėl laivo laikymo jų uoste. Jacht klubas yra apie 12 mylių į rytus nuo Clevelando.

SKAUTŲ TĖVŲ IR RĖMĖJŲ METINIS SUSIRINKIMAS

Clevelando lietuvių SKAUTŲ TĖVŲ IR RĖMĖJŲ metinis susirinkimas įvyks lapkričio mėn. 1 d. 11:15 val. Lietuvių Klubo patalpose. Dienotvarkė:

- a) Valdybos ir Kontrolės Komisijos pranešimai;
 - b) Valdybos ir Kontrolės Komisijos rinkimai;
 - c) Kiti svarbūs klausimai.
- Visi tėvai ir rėmėjai kviečiami susirinkime dalyvauti.

Valdyba

RADIJO METINIS SUSIRINKIMAS

Radio klubo narių metinis susirinkimas įvyks šį sekmadienį, lapkričio 1 d., 11 val. 30 min. lietuvių salėje. Kviečiami dalyvauti nariai ir norį kluban įstoti.

Siame susirinkime bus aptarti svarbūs radijo reikalai ir renkama nauja valdyba. Kviečiame gausiai susirinkime dalyvauti ir išrinkti naują valdybą, kuri Lietuvių Radio Klubą pradėtų darbą ir toliau sėkmingai tęstų.

Atskiri pakvietimai nebus siunčiami.

STUDENTAMS

Lapkričio 1 d. (sekmadienį) 11 val. 15 min. Lietuvių salėje įvyksta L.S.S. Clevelando skyriaus narių susirinkimas. Programoje: įdomios diskusijos, kurlas praves Alg. Kasiulaitis ir kitos aktualijos.

Kviečiame visus, kurie dar nėra įsiregistravę į skyrių, atvykti į šį susirinkimą.

Skyriaus Valdyba

SUNKIAI SUSIRGO DR. S. TAMOŠAČIO UOŠVĖ

Dr. S. Tamošačio uošvė — Anastazija Andriauskienė, daugelį clevelandiečių gerai pažįstama, sunkiai susirgo ir buvo paguldyta į Policlinic ligoninę. Dr. Kazlauskas sėkmingai padarė sunkią operaciją.

UKRAINŲ BANDURISTŲ CHORAS

Clevelande koncertuoja lapkričio mėn. 3 d. 8:30 val. Severance Hall. Biletai po \$3.50 — \$1.50 parduodami iš anksto Burrows knygyno patalpose ir jei nant salės kasoje.

DIDELIS PASIRINKIMAS naujų — vartotų televizijos aparatų

už \$35.00 galite gauti gražų vartotą televizijos aparatą su garantijomis.

Nereikalaujame jokio įmokėjimo. Ateikite ir patys nustatykite kiek galite į mėnesį mums mokėti. Taip pat pas mus galite gauti visokių rūšių baldų, šaldytuvų, virtuvinių, skalbiamų mašinų ir t.t.

Duodame dideles nuolaidas! Ateikite į naują lituvišką krautuvę 6113 St. Clair gatvė ir įsitikinkite.

C. & F. INTERNATIONAL
STORES
Tel. HE 1-8602

Kas norit pirkti gerų medžiagų, bet nenorit už jas brangiai mokėti, kas norit pasirinkti modernias ir europietiško stiliaus,

DAR ŠIANDIEN ATEIK Į MŪSŲ KRAUTUVĘ

WOLFS FABRICS

7012 Superior Ave. EN 1-3764
MES DUODAME RAGLE STAMPS IR IŠKEICIAME
KNYGUTES.

JAUNIEJI PASIRODO LAPKRIČIO 22 D.

Tradicinis Clevelando jaunųjų, būsimųjų menininkų pasirodymas, kurį organizuoja L. Kultūros Fondas, įvyksta š. m. lapkričio 22 d. (sekmadienį) Cleveland Music School Settlement salėje, 11125 Magnolia Dr., toje pat salėje, kur buvo pianisto A. Kuprevičiaus koncertai.

Programos pradžia 4 val. p. Įėjimas su pakvietimais, kurie iš anksto gaunami Dirvos redakcijoje arba pas platintojus. Norėdami paskatinti jaunuosius entuziastus, gausiai dalyvaukime šiame jų pasirodyme.

F. MACKUS

persikėlė į nuosavą namą: 1443 E. 63 St. Telefonas tas pats: EX 1-7569.

A. J. CELEBREZZE PRIEMIME

J. Stempuzis dalyvavo radijo atstovų pietuose, kuriuos iškėlė nepriklausomas kandidatas į Clevelando miesto burmistrus (mayorus) Anthony J. Celebrezze. Tarp daugelio kalbėjusių ir Lietuvių Radio Klubą pirmininkas trumpai supažindino dalyvius ir kandidata į burmistrus su lietuvių kultūrinio gyvenimu.

Anthony J. Celebrezze, kuris šiuose rinkimuose yra remiamas Ohio gubernatoriaus Lausches, didžios daugumos Clevelando laikraščių, darbininkų organizacijų ir demokratų partijos, pastebėjo, kad jis ypatingai atkreips dėmesį į tautybių kultūrinį gyvenimą ir suteiks šiam darbui sąlygas.

Po pietų Anthony J. Celebrezze asmeniškai kalbėjosi su lietuvių atstovu, teiravosi apie lietuvių tautinį bei religinį veikimą ir pažadėjo dar kartą pasimatyti po rinkimų, kviesdamas lietuvių lapkričio 3 balsuoti už jį ir leisti jam sukurti geriausią miesto administraciją.

Pirkit pas savus

Amžinai nerūdijančio plieno virimo puodus dabar galite užsisakyti ir išsimokėti. Mažas komplektas 4 dol. didelis 8 dol. mėnesiui. Be nušimčių.

VYTAUTAS PAŠAKARNIS
Cleveland Lustre Craft Co.

1219 East 61
Tel. EN 1-7770

Nemokamas demonstravimas.
Priimami užsakymai.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudonai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaunimo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm, ne-gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
609 Society for Savings Bld.
Telef.: MAIN 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

MERCURY

IR
STUDEBAKER
AUTOMOBILIŲ
ATSTOVAS

NAUJOS IR SENOS
MAŠINOS

Jonas Žemaitis,
517 E. 117 St.,
Telef. PO 1-5958

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvių Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui
ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS
6921 Wade Park EX 1-0911
Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams
lietuviškoje krautuvėje

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežant geram orkestrui.

731 E. 185 ST. KE 1-9737

TUOJ ĮSIGYKITE

Balio Gaidžiūno
knygą

VIENERI METAI IR VIENA SAVAITĖ

Šioje knygoje, prisiminimų forma, vaizduojami 1940 ir 1941 vergijos metai Lietuvoje.

Knyga 182 psl. Kaina 1.50 dol. Knyga gaunama: DIRVA, 1272 East 71 Street, Cleveland 3, Ohio.

PARDUODAMAS NAMAS

Tarp St. Clair ir Superior 2 šeimų namas labai gerame stovyje. 3 miegamieji žemai, 2 viršų. Gražus sklypas, garažas.

Ray Nausneris
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

PARDUODAMA 3 3/4 akrų FARMA

Yra 42 vaisiniai medžiai. 7 kambarių (3 miegamieji) namas. Gerai įrengtas. Farma yra Chardon — Eddy Rd. Šaukite: WI 3-3795. (45)

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėje
7106 Superior Ave.
Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios rūšies foto patarvimas Jums. Modernūs portretai, vestuvų, šėlimų, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų
šviesgėlių fotografas, daktaras
CLEVELANDE.

DIRVA
LAUKIA
JŲŠŲ TALKŲ!

NAUJA REAL ESTATE ĮSTAIGA

Kiekvienas gaus greitą ir teisingą patarnavimą. Todėl turintieji ką parduoti ar mainyti, norintieji namus ar ūkius pirkti, kreipkitės:

WADE PARK REALTY
7032 Wade Park Ave.
Tel. HE 2-2922
Namų telefonas: EV 1-1952 &
Savininkas A. Kazakevičius
(3, 1954)

ISTOK I
VILTIES
DRAUGIJĄ

CLEVELANDIEČIŲ DEMESIUI

Dirvos redakcija visų clevelandiečių patogumui praneša, kad norintieji savo artimiesiems ir pažįstamiems per laikraštį pranešti apie savo išvykimus atostogų, apie šeimos šventes, laimingus ir nelaimingus atsitikimus, tą gali padaryti nemokamai.

2%
ON YOUR
SAVINGS

Į GERESNĘ ATEITĮ

Taupymas yra užsitikrinimas geresnės ateities.

Lietuvių Banko taupymas yra saugus, kiekviena knygtė Federal Insurance Corp. yra apdrausta \$10,000.

Už indėlius mokama 2 1/2%.

Darbo laikas labai patogus.

Jūs galite kreiptis ir penktadieniais nuo 4:30 iki 6 val. vakaro, o šeštadieniais iki 12 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

GERESNIŲ NAMŲ STATYTOJAI VISUOMET ĮSTATO MONCRIEF

Sildymą ir oro vėsinimą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

P J KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgėjo. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wilkis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE. HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENdiept 1-1768

